

NATIONALSPRÅKSBAROMETERN 2023

DEL 2: Språkansvar, språkpolitisk styrning och språkpolitiska attityder

NATIONALSPRÅKSBAROMETERN 2023

Eget språk rf:s arbetsgrupp:

Forskningschef Marja Alkio, MBA, FM, engelsk filologi

Forskningskoordinator Jeongdo Kim, FT, finska och finskugriska språk och kulturer

Enkätens utförande och statistiska analys:

Kantar Public (Verian), forskningsdirektör Mikko Hormio

Nationalspråksbarometern 2023 genomförs med stöd av
Svenska kulturfonden och Finska Kulturfonden.

INNEHÅLL / DEL 3

Nationalspråksbarometern 2023	4
Nationalspråksbarometerns struktur	5
Utförande och material	6
Bakgrundsvariabler	7
Forskningssteman och frågor	8
Tema 9: Språkansvar	9
Tema 10: Språkpolitisk styrning	18
Tema 11: Språkpolitiska attityder	25
Del 3 / Huvudsakliga iakttagelser	42
Bilagor	44

Nationalspråksbarometern 2023

UNDERSÖKNINGENS BAKGRUND OCH MÅL

Samhällsdebatten om nationalspråkens ställning och den ökade användningen av engelska i det finländska samhället har varit relativt livlig redan i flera års tid. Språkvetare och övriga sakkunniga har uttryckt sin oro över finskans och svenskans ställning under tiden som engelskan har vunnit terräng som ett tredje standardspråk i det finländska samhället.

Samtidigt har man å andra sidan presenterat mål för hur ett flerspråkigt Finland kunde byggas, så att kunskaper i finska eller svenska inte skulle vara nödvändiga, utan bland annat samhällets tjänster kunde ordnas ännu mer omfattande på engelska eller även på andra främmande språk.

Den offentliga debatten och det språkpolitiska strategiarbetet har emellertid saknat forskningsdata om finländarnas värderingar och attityder samt vilja i allmänhet. Vill finländarna värna om ett nationalspråkigt Finland eller är man redo att i allt högre grad använda engelska parallellt med nationalspråken eller till och med istället för dem? Ser finländarna samma nackdelar och hotbilder med ökad användning av engelska såsom bland annat många språkforskare har presenterat? Behöver nationalspråken stöd av striktare reglering? Med vilka åtgärder vill finländarna stärka finskans och svenskans ställning?

Nationalspråksbarometern 2023 söker svar på dessa frågor, och strävar efter att producera data bland annat som stöd för språkpolitiskt strategiarbete.

UNDERSÖKNINGENS BEGRÄNSNING

Barometerns granskningsperspektiv är samhällligt: vilket språk ska man använda i Finland när man kommunicerar utanför den närmaste kretsen eller språkgemenskapen med andra finländare och personer som bor i Finland i samband med utbildning, arbetsliv, som användare av offentliga och privata tjänster samt i sociala funktioner. Barometern behandlar inte användningen av engelska i internationella sammanhang, nationalspråkens inbördes ställning eller inhemska minoritetsspråk.

GENOMFÖRD I SAMARBETE MED FORSKNING SINSTITUT

Enkäten är genomförd i samarbete med forskningsinstitutet Kantar Public (Verian). Frågorna har planerats i ett samarbete mellan Eget språk rf och Kantar Public, och Kantar Public har utfört enkätens datainsamling och statistiska analys. Eget språk rf svarar för forskningsrapportens innehåll. Enkäten Nationalspråksbarometern 2023 har genomförts med hjälp av finansiering som beviljats av Svenska kulturfonden och Finska Kulturfonden.

Svenska
kulturfonden

KANTAR PUBLIC

Nationalspråksbarometerns struktur

Nationalspråksbarometern är baserad på en omfattande enkät med 1 338 respondenter som Eget språk rf och Kantar Public utförde i september 2023. Nationalspråksbarometerns resultat publiceras i tre delar.

I första delen av Nationalspråksbarometern 2023-enkäten, Nationalspråken och engelskan, utreds finländarnas åsikter om nationalspråkens betydelse samt användningen av engelska som standardspråk i samhället. Barometern behandlar bl.a. finländarnas uppfattningar om nationalspråkens värde som en del av den nationella identiteten samt betydelsen av gemensamma språk som grunden för ett effektivt och jämlikt samhälle. Den första delens teman inkluderar även frågor om invandring och integrering. Den första delen har publicerats 3.12.2023.

Del 2 av Nationalspråksbarometern behandlar frågor om utbildning, offentliga och privata tjänster delen har publicerats 9.4.2024. samt arbetslivet. Den andra

I den här sista, tredje delen behandlas teman inom språkansvar, språkpolitisk styrning och språkpolitiska attityder.

Nationalspråksbarometern finns på adressen <https://nationalspraksbarometern.fi>

NATIONALSPRÅKSBAROMETERN 2023

DEL 1
NATIONAL-
SPRÅKEN OCH
ENGELSKAN

Tema 1
NATIONAL-
SPRÅKENS
VÄRDE OCH
BETYDELSE

Tema 2
ENGELSKAN I DET
FINLÄNDSKA
SAMHÄLLET

Tema 3
GEMENSAMMA
SPRÅK OCH
JÄMLIGHET

DEL 2
UTBLIDNING,
ARBETSLIVET,
OFFENTLIGA OCH
PRIVATA TJÄNSTER

Teman
4 och 5
UTBILDNING

Tema 6
PRIVATA
TJÄNSTER

Tema 7
OFFENT-
LIGA
TJÄNSTER

Tema 8
ARBETSLIV

DEL 3
SPRÅKANSVAR,
SPRÅKPOLITISK
STYRNING OCH
SPRÅKPOLITISKA
ATTITYDER

Tema 9
SPRÅK-
ANSVAR

Tema 10
SPRÅK-
POLITISK
STYRNING

Tema 11
SPRÅK-
POLITISKA
ATTITYDER

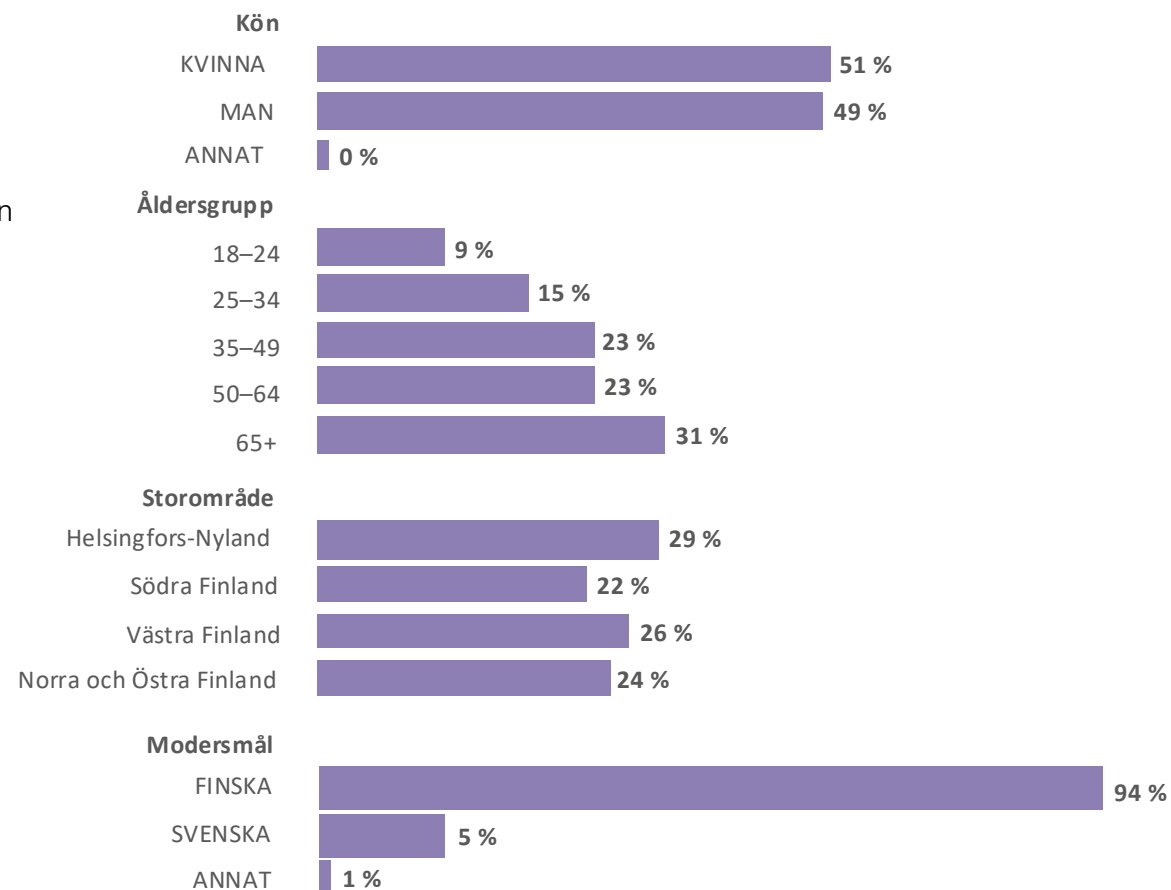
Utförande och material

Forskningsmaterialet är den enkät som Kantar Public utfört i sin internetpanel för fastlandsfinländare över 18 års ålder. Materialet representerar och har viktats att motsvara befolkningen i denna åldersgrupp enligt kön, respondentens språk och storområden. Strukturen hos viktade data presenteras i figur 1.

Respondenterna fick svara på frågor och påståenden, varav majoriteten bad om respondentens åsikt på en fyrgradig Likert-skala. Dessutom kunde respondenterna välja alternativet "kan inte säga". I slutet av enkäten hade respondenterna dessutom möjlighet att svara på den öppna frågan "Om du vill kan du ännu berätta om dina tankar om nationalspråkens ställning och engelskans roll i det finländska samhället."

Enkäten fick 1 338 svar, varav 309 besvarades på svenska. Ett överrepresenterat antal svenskspråkiga respondenter togs med i enkäten med separat urval för att statistiskt sett kunna dra mer tillförlitliga slutsatser av attitydskillnaderna mellan språkgrupperna.

Alla n-tal i denna rapport har angetts enligt en befolkningsviktnings. Resultatets konfidensintervall är för totalresultatet $\pm 2,7$ %-enheter (50 % resultatnivå). Enkäten genomfördes under september 2023 på både finska och svenska. Det tog i genomsnitt 11 minuter att svara på enkäten.

Figur 1: Materialets struktur efter befolkningsviktnings

Bakgrundsvariabler

BAKGRUNDSVARIABLER SOM SAMLATS IN I ENKÄTEN

I samband med enkäten gav respondenterna vissa sociodemografiska bakgrundsvariabler, som kan användas för att granska skillnaderna mellan olika respondentgrupper (bilaga 2).

På grund av urvalets storlek ska granskning av skillnader mellan respondentgrupperna beakta att skillnaderna mellan respondentgrupperna inte alltid är statistiskt signifikanta. Detta gäller särskilt de undergrupper där n-talet blir lågt. Mer information om konfidensintervallet presenteras i bilaga 1.

Bakgrundsinformationen som begärdes är bl.a. kön, ålder, ort, modersmål, ekonomisk situation, utbildningsbakgrund samt partipolitisk ståndpunkt.

PRESENTATION AV BAKGRUNDSVARIABLER

I denna rapport presenteras resultaten per fråga för alla respondenter. Bakgrundsvariabler presenteras i temaavsnittens sammanfattningar i den mån som de på ett statistiskt signifikant sätt förklarar attitydskillnaderna. Svartsfördelningen för alla frågor presenteras enligt väsentliga bakgrundsvariabler i bilaga 2.

Bakgrundsvariablernas inverkan på de språkpolitiska attityderna beskrivs i temahelheten 11, Språkpolitiska attityder

GRANSKNING ENLIGT PARTIPOLITISK STÅNDPUNKT

Till presentationen av den partispecifika granskningen valdes de som stödde riksdagspartier. Vad gäller den partispecifika granskningen finns anledning att observera de särskilt låga n-talen för vissa partier, vilket beror på att cirka 1/3 av respondenterna (n=470) inte kunde eller ville svara på vilket parti de skulle rösta, meddelade att de inte tänker rösta eller meddelade att de stödjer något annat än ett riksdagsparti. Därför är den partispecifika granskningens n-tal 868.

Forskningsteman och frågor

TEMA 9: SPRÅKANSVAR

- K36: Hur mycket stör användningen av engelska dig i följande sammanhang i Finland?
- K37: Den offentliga förvaltningen ska vara ett föredöme och i första hand använda finska och/eller svenska
- K38: Det bör inte användas onödiga engelska uttryck i medierna.
- K39: Finsk- och svenskspråkiga bör använda sina egna språk så mycket som möjligt
- K40: I skolor och familjer bör vikten av de nationella språkens betydelse betonas
- K41: Engelska bör användas endast i skyltar och information riktad till turister
- K42: Jag skulle kunna delta i en bojkott mot företag som endast betjänar kunder på engelska

TEMA 10: SPRÅKPOLITISK STYRNING

- K43: Vem bär huvudansvaret för att det finska och svenska språkets ställning förblir stark?
- K44: Påföljderna vid brott mot språklagstiftningen bör skärpas
- K45: Infotavlor och utomhusreklam med enbart ett främmande språk eller ett främmande språk som första språk ska förbjudas genom lagstiftning
- K46: Att få permanent uppehållstillstånd i Finland bör kräva kunskaper i finska eller svenska
- K47: Man måste satsa på att utveckla nationalspråkets ordförråd

TEMA 11: SPRÅKPOLITISKA ATTITYDER

- Kielipoliittiset asenneakselit
Kielipoliittiset asenneakselit taustamuuttujien mukaan
Asennenelikenttä
Asennesegmentit

Tema 9: Språkansvar

K36: Hur mycket stör användningen av engelska dig i följande sammanhang i Finland?

Enkätens fråga: ”Engelska används allt oftare istället för finska och svenska. Hur mycket stör användningen av engelska dig i följande sammanhang i Finland?”

Finländarna upplever användningen av engelska som mest irriterande i tjänster inom den offentliga förvaltningen och kommunikationen samt i produktnamn och bruksanvisningar. Även som språk inom kundservicen, experters och politikernas anföranden samt i medierna upplever majoriteten det som irriterande att engelska används i stället för finska eller svenska.

81 %

av respondenterna blir i minst en av de ovan nämnda situationerna irriterade av att man använder engelska *

50 %

av respondenterna blir i minst hälften av de ovan nämnda situationer irriterade av att man använder engelska *

21 %

av respondenterna blir i alla ovan nämnda situationer irriterade av att man använder engelska *

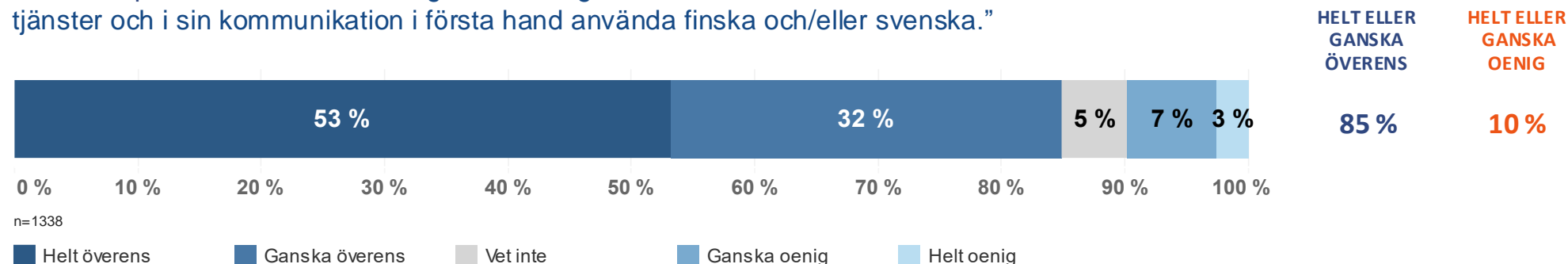
19 %

av respondenterna blir inte i någon av de ovan nämnda situationer irriterade av att man använder engelska *

* Procentandelarna har beräknats genom att granska de enskilda respondenternas val på radnivå, utan en befolkningsviktning.

K37: Den offentliga förvaltningen ska vara ett föredöme och i första hand använda finska och/eller svenska

Enkätens påstående: "Den offentliga förvaltningen bör vara ett föredöme och sträva efter att i sina tjänster och i sin kommunikation i första hand använda finska och/eller svenska."

En klar majoritet av respondenterna, 85 procent, var helt eller delvis av samma åsikt om att den offentliga förvaltningen ska visa exempel och sträva efter att i sina tjänster och sin kommunikation i första hand använda finska och/eller svenska. Endast 10 % av respondenterna håller inte med påståendet. 53 % av respondenterna är av helt samma åsikt och 3 % är av helt annan åsikt.

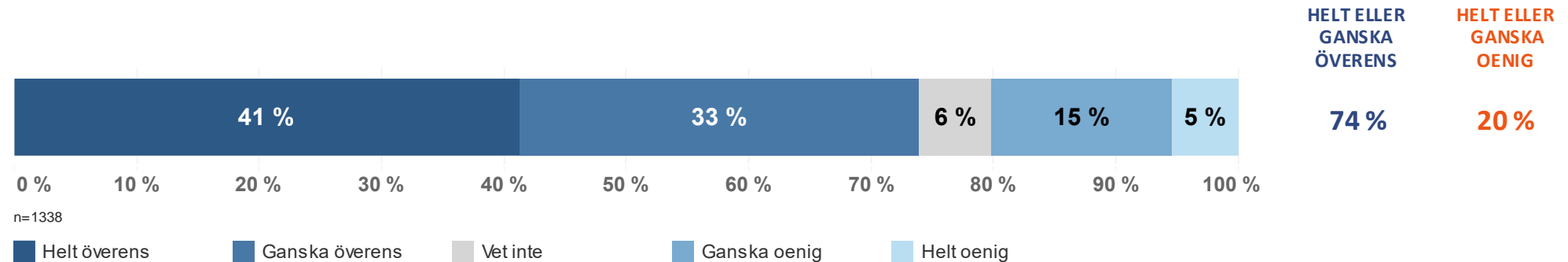
Man förväntar sig att den offentliga förvaltningen ska agera språkansvarsfullt och att nationalspråken ska prioriteras. Frågans utformning betonar den offentliga förvaltningens roll som vägvisare även för det övriga samhället.

Denna starka förväntning på att den offentliga förvaltningen ska agera språkansvarsfullt syns också i fråga K36: just det faktum att den offentliga förvaltningen använder engelska irriterar respondenterna mest. Även i fråga K43 nämns aktörerna inom den offentliga förvaltningen, statsförvaltningen, kommunerna och städerna samt skolorna och universiteten som huvudansvariga när det gäller att bevara nationalspråkens ställning.

Fråga K37 ställdes som en del av den helhet som behandlade språkpolitisk reglering och åtgärder för att stärka nationalspråkens ställning. Frågan inleddes med meningen: "Hur mycket håller du med om eller inte håller med om följande påståenden om ställningen för våra nationalspråk, det vill säga det finska och det svenska språket?"

K38: Det bör inte användas onödiga engelska uttryck i medierna

Enkätens påstående: "Det bör inte användas onödiga engelska uttryck i medierna."

En klar majoritet av respondenterna, 74 procent, var helt eller delvis av samma åsikt om att man inte i medierna ska använda engelska uttryck i onödan. 20 % av respondenterna håller inte med påståendet. 41 % av respondenterna är av helt samma åsikt och enbart 5 % är av helt annan åsikt.

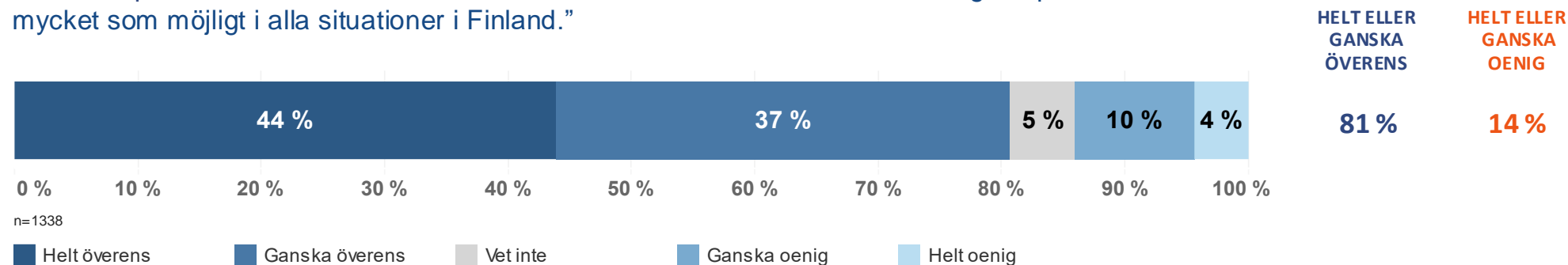
Till följd av resultatet ställer finländarna ett tydligt krav på att medierna ska agera språkansvarsfullt. Onödig användning av engelska i medierna kan ses som att detta försvagar det finska och svenska språkets ställning och äventyrar principerna för jämlik informationsförmedling.

På fråga K36 svarar merparten av finländarna att de blir irriterade av att engelska används i medierna. På fråga K43 svarade merparten på motsvarande sätt att de anser att medierna har en av de viktigaste rollerna vad gäller att stärka nationalspråkets ställning, genast efter riksdagen, regeringen och organisationerna inom den offentliga förvaltningen.

Fråga K38 ställdes som en del av den helhet som behandlade språkpolitisk reglering och åtgärder för att stärka nationalspråkets ställning. Frågan inleddes med meningen: "Hur mycket håller du med om eller inte håller med om följande påståenden om ställningen för våra nationalspråk, det vill säga det finska och det svenska språket?"

K39: Finsk- och svenskspråkiga bör använda sina egna språk så mycket som möjligt

Enkätens påstående: "Finsk- och svensktalande finländare bör använda sina egna språk så mycket som möjligt i alla situationer i Finland."

En klar majoritet av respondenterna, 81 %, var helt eller delvis av samma åsikt om att finsk- och svenskspråkiga bör använda sitt eget språk så mycket som möjligt i alla situationer i Finland. 14 % av respondenterna håller inte med påståendet. 44 % av respondenterna är av helt samma åsikt och enbart 4 % är av helt annan åsikt.

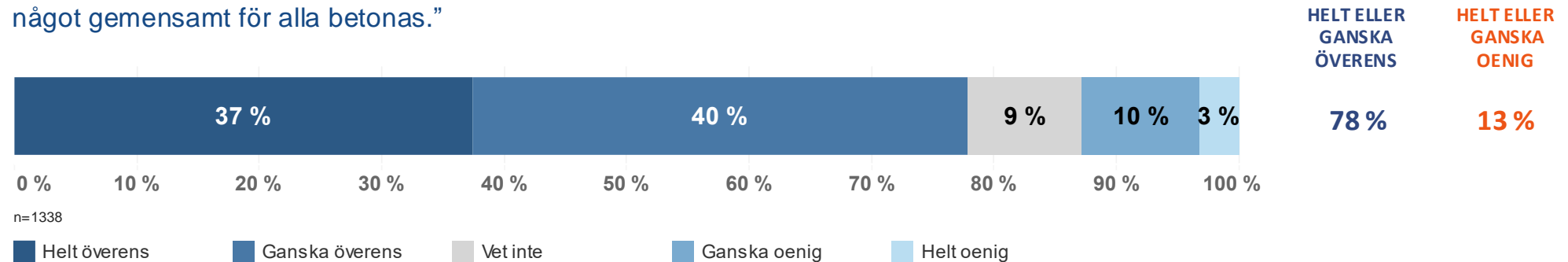
Kravet på språkansvarfullt agerande omfattar enligt finländarna, förutom olika institutioner och organisationer även de finsk- och svenskspråkiga själva. Finländarna anser det viktigt att man även i vardagliga situationer skulle använda så mycket finska och svenska som möjligt, inte i onödan använda sig av engelska.

Frågan hänvisar starkt till att man i alla situationer bör använda finska och svenska så mycket som möjligt. Man kan tänka sig att detta innebär både agerande som konsument eller arbetstagare samt i dagliga interaktioner.

Fråga K39 ställdes som en del av den helhet som behandlade språkpolitisk reglering och åtgärder för att stärka nationalspråkens ställning. Frågan inleddes med meningen: "Hur mycket håller du med om eller inte håller med om följande påståenden om ställningen för våra nationalspråk, det vill säga det finska och det svenska språket?"

K40: I skolor och familjer bör vikten av de nationella språkens betydelse betonas

Enkätens påstående: "I skolor och familjer bör vikten av de nationella språkens betydelse som något gemensamt för alla betonas."

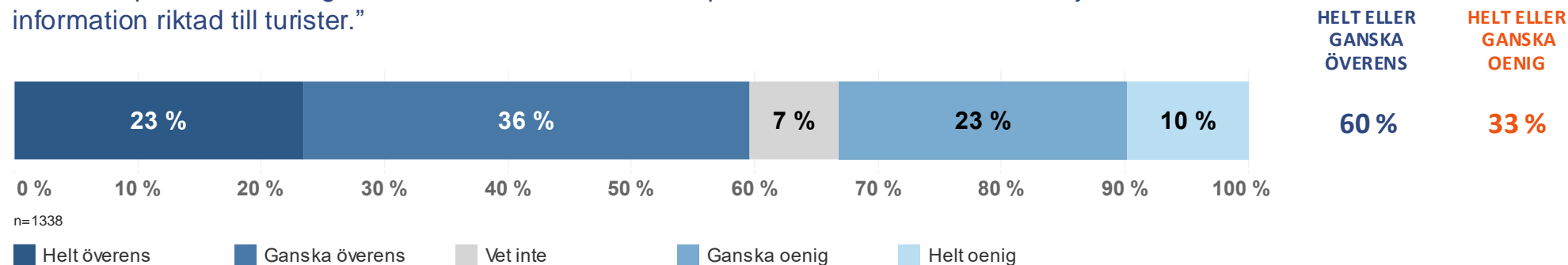
En klar majoritet av respondenterna, 78 procent, var helt eller delvis av samma åsikt om att man i skolor och familjerna måste betona nationalspråkens betydelse som gemensamma språk som alla kan. 37% av respondenterna håller inte med påståendet. 37 % av respondenterna är av helt samma åsikt och enbart 3 % är av helt annan åsikt.

I denna fråga granskas språkansvaret med tanke på hur man värdesätter sin egen kultur och på attitydfostran. En betydande majoritet av finländarna anser att nationalspråkens betydelse som gemensamma språk som alla kan borde betonas bland barn och unga samt i familjerna och skolorna.

Fråga K40 ställdes som en del av den helhet som behandlade språkpolitisk reglering och åtgärder för att stärka nationalspråkens ställning. Frågan inleddes med meningen: "Hur mycket håller du med om eller inte håller med om följande påståenden om ställningen för våra nationalspråk, det vill säga det finska och det svenska språket?"

K41: Engelska bör användas endast i skyltar och information riktad till turister

Enkätens påstående: "Engelska eller andra främmande språk bör användas endast i skyltar och information riktad till turister."

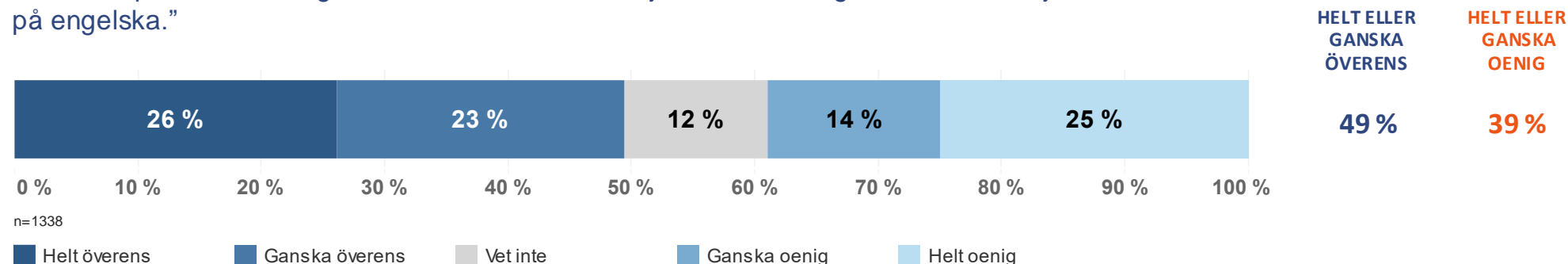
En klar majoritet av respondenterna, 60 procent, är helt eller delvis av samma åsikt om att engelska eller andra främmande språk ska användas enbart på infotavlor och skyltar riktade till turister. 33 % av respondenterna håller inte med påståendet. 23 % av respondenterna är av helt samma åsikt och 10 % är av helt annan åsikt.

I Finland – och särskilt i huvudstadsregionen – förekommer i allt större omfattning infotavlor och skyltar där man använder onödigt mycket engelska. Detta leder till att språklandskapet anglifieras och kan anses försvaga nationalspråkets ställning som en del av vår vardag.

Fråga K41 ställdes som en del av den helhet som behandlade språkpolitisk reglering och åtgärder för att stärka nationalspråkets ställning. Frågan inleddes med meningen: "Hur mycket håller du med om eller inte håller med om följande påståenden om ställningen för våra nationalspråk, det vill säga det finska och det svenska språket?"

K42: Jag skulle kunna delta i en bojkott mot företag som endast betjänar kunder på engelska

Enkätens påstående: "Jag skulle kunna delta i en bojkott mot företag som endast betjänar kunder på engelska."

49 procent av respondenterna var av samma åsikt som påståendet att "jag skulle kunna bojkotta ett företag som enbart betjänar sina kunder på engelska". 39 % av respondenterna håller inte med påståendet. 26 % av respondenterna är av helt samma åsikt och 25 % är av helt annan åsikt.

Med denna fråga mättes behov av att ändra den språkpolitiska situationen med hjälp av medborgarpåverkan. Bojkott är i detta påstående ett mycket kraftigt uttryck. Trots detta uttryckte nästan hälften att de är beredda att reagera starkt mot företag som endast betjänar kunder på engelska.

Fråga K42 ställdes som en del av den helhet som behandlade privata tjänster. Frågan inleddes med meningen: "Vissa företag erbjuder kundtjänst och produkter endast på engelska till finska konsumenter. Hur mycket håller du med eller inte håller med följande påståenden som rör ämnet?"

Sammandrag

Tema 9: Språkansvar, K36–K42

I temat Språkansvar behandlas först i vilken omfattning finländarna blir irriterade av anglifieringen i olika vardagssituationer. 81 procent av finländarna ansåg att anglifieringen åtminstone till någon del irriterar dem. Dessutom kartlades respondenternas åsikter om på vilket sätt anglifieringen borde bekämpas och hurudant språkansvarsfullt agerande de förutsätter av olika aktörer.

Baserat på fråga K36 blir många finländare irriterade av att så många aktörer har en benägenhet att ersätta finska eller svenska med engelska. Användningen av engelska upplevs som särskilt irriterande i kommunikationen inom den offentliga förvaltningen, men respondenterna ansåg det nästan lika irriterande när engelska är servicespråket i restauranger och kaféer.

Det är intressant att lägga märke till att även de respondenter som inte upplever att de blir irriterade av onödig användning av engelska samtidigt anser att språkansvarsfullt agerande är mycket viktigt. Till exempel 57 procent av respondenterna anger att de blir irriterade av den offentliga förvaltningens onödiga användning av engelska.

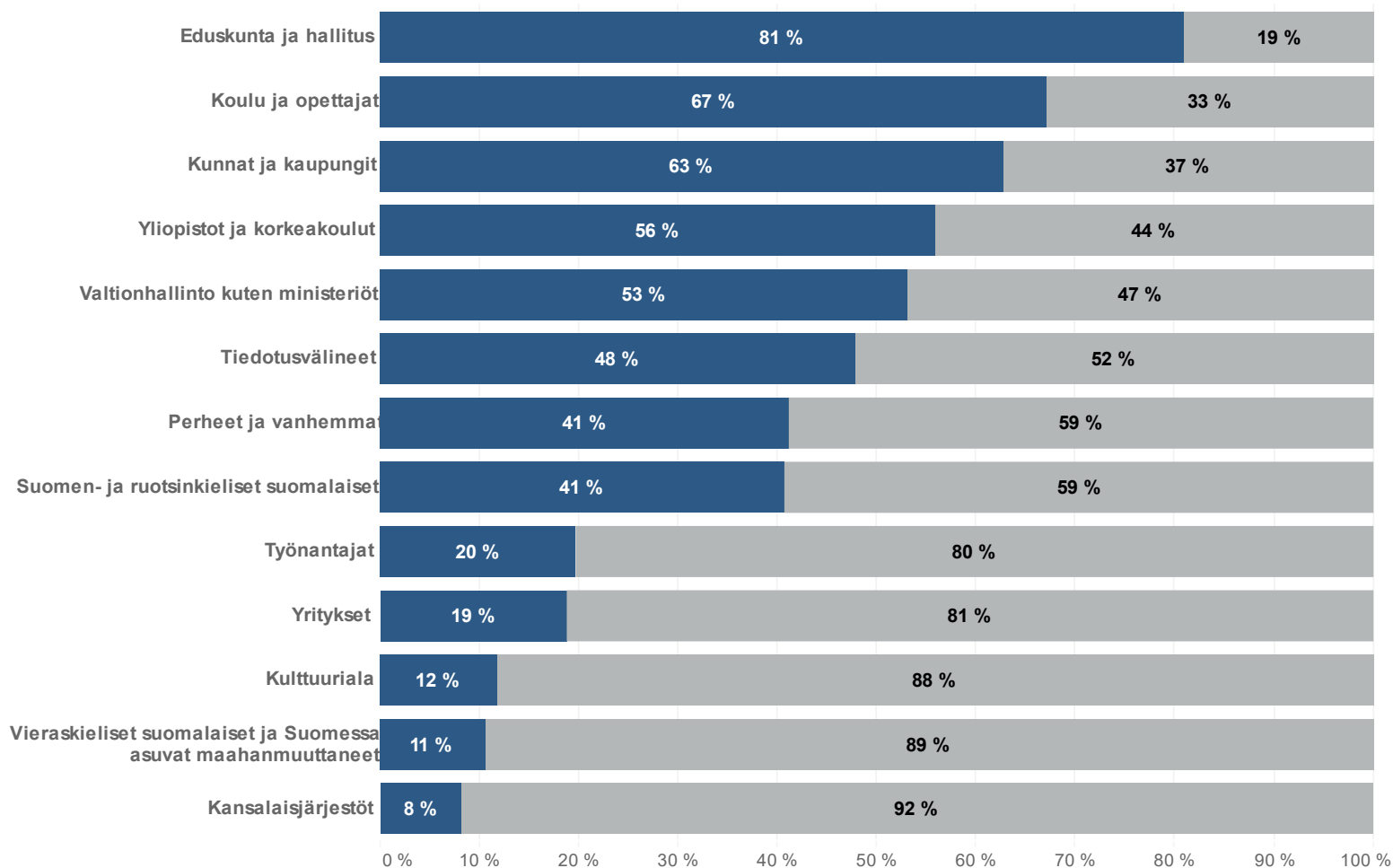
Samtidigt anger 85 procent att den offentliga förvaltningen i första hand bör använda nationalspråken. Skillnaderna kan förklaras med att en del av respondenterna inte hade lagt märke till att man hade använt engelska i stället för nationalspråken inom den offentliga förvaltningen.

Finländarna anser också att det är viktigt att den privata sektorn och enskilda medborgare agerar språkansvarsfullt, även om förväntningarna på de offentliga aktörernas språkansvar är högre.

	ÖVERENS	OENIG
K37: Den offentliga förvaltningen ska vara ett föredöme och i första hand använda finska och/eller svenska	85 %	10 %
K38: Det bör inte användas onödiga engelska uttryck i medierna	74 %	20 %
K39: Finsk- och svenskspråkiga bör använda sina egna språk så mycket som möjligt	81 %	14 %
K40: I skolor och familjer bör vikten av de nationella språkens betydelse betonas	78 %	13 %
K41: Engelska bör användas endast i skyltar och information riktad till turister	60 %	33 %
K42: Jag skulle kunna delta i en bojkott mot företag som endast betjänar kunder på engelska	49 %	39 %
FRÅGOR OM SPRÅKANSVAR I DELAR 1 OCH 2 AV NATIONALSPRÅKSBAROMETERN:		
K6: I universitet och högskolor bör de nationella språken vara de primära undervisningsspråken	76 %	16 %
K8: Företag bör använda finska eller svenska i första hand i sina tjänster och produkter	85 %	10 %
K35: Det är rätt att arbetsplatsens språk ändras till engelska om det anställs personer som inte kan finska/svenska	25 %	69 %

Tema 10: Språkpolitisk styrning

K43: Vem har det huvudsakliga ansvaret ? Välj högst sju av aktörerna.

81 procent av respondenterna anser att riksdagen och regeringen bär det största ansvaret. 67 procent nämner skolan och lärarna och 63 procent kommunerna och städerna.

Även andra aktörer inom den offentliga förvaltningen, såsom ministerierna samt universiteten och högskolorna nämns ofta som ansvariga.

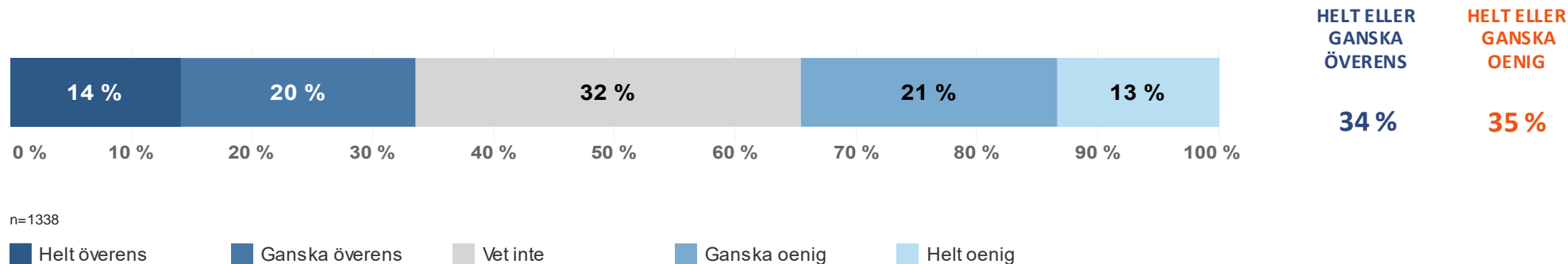
Andra viktiga ansvarsparter som nämns är medierna, familjerna och föräldrarna samt finsk- och svenskspråkiga finländare.

Arbetsgivarnas och företagens roller anses inte vara lika viktiga. I de andra frågorna i barometern riktas förväntningar på språkansvarfullt agerande även mot dem.

Ansvarsparterna i viktighetsordning, den blå stapeln anger andelen respondenter som valde aktören i fråga till en av de sju viktigaste ansvarsparterna.

K44: Straff för brott mot språklagstiftningen bör skärpas

Enkätens påstående: "Straff för brott mot språklagstiftningen bör skärpas."

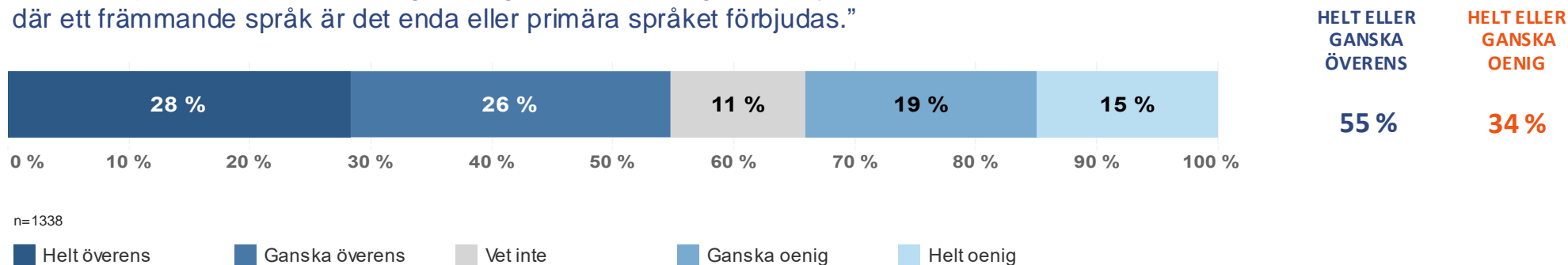
Det finns ungefär lika många som håller med och inte håller med om påståendet: 34 % är av samma åsikt och 35 % av annan åsikt. 14 % av respondenterna är av helt samma åsikt och 13 % är av helt annan åsikt.

Andelen varken av samma eller annan åsikt är för denna fråga exceptionellt stor, cirka en tredjedel av respondenterna. Både begreppet språklagstiftning och påföljderna i anslutning till detta är sannolikt främmande för många respondenter. Frågan är till sitt innehåll striktare än fråga K9 om samma tema i barometern. Där ansåg 43 procent av respondenterna att språklagstiftningen borde skärpas, 28 procent motsatte sig detta.

Fråga K44 ställdes som en del av den helhet som behandlade språkpolitisk reglering och åtgärder för att stärka nationalspråkens ställning. Frågan inleddes med meningen: "Hur mycket håller du med om eller inte håller med om följande påståenden om ställningen för våra nationalspråk, det vill säga det finska och det svenska språket?"

K45: Genom lagstiftning bör användningen av skyltar och utomhusannonser där ett främmande språk är det enda eller primära språket förbjudas

Enkätens påstående: "Genom lagstiftning bör användningen av skyltar och utomhusannonser där ett främmande språk är det enda eller primära språket förbjudas."

De flesta av respondenterna, 55 procent, var helt eller delvis av samma åsikt om att man med hjälp av lagstiftning ska förbjuda sådana skyltar och utomhusannonser där ett främmande språk är det enda eller i första hand använda språket. 34 % av respondenterna håller inte med påståendet. 28 % av respondenterna är av helt samma åsikt och 15 % är av helt annan åsikt.

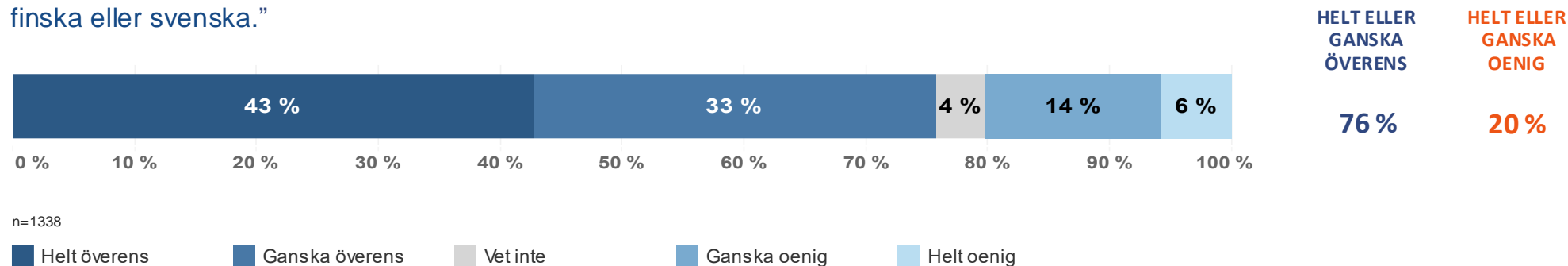
Frågan hör samman med ett mer anglicerat språklandskap i Finland. Majoriteten av respondenterna understöder ett kraftigt ingripande i en anglicering av språklandskapet. I fråga K41 framfördes ett påstående om språklandskap utan

direkt hänvisning till lagstiftning, men frågan var till sitt innehåll striktare än fråga K45. Svarsfördelningen var mycket lika för båda frågorna; i fråga K41 var 60 procent av respondenterna av åsikten att en anglicering av språklandskapet inte borde tillåtas.

Fråga K45 ställdes som en del av den helhet som behandlade språkpolitisk reglering och åtgärder för att stärka nationalspråkens ställning. Frågan inleddes med meningen: "Hur mycket håller du med om eller inte håller med om följande påståenden om ställningen för våra nationalspråk, det vill säga det finska och det svenska språket?"

K46: Att få permanent uppehållstillstånd i Finland bör kräva kunskaper i finska eller svenska

Enkätens påstående: "Att få permanent uppehållstillstånd i Finland bör kräva kunskaper i finska eller svenska."

En klar majoritet av finländarna anser att ett villkor för att erhålla permanent uppehållstillstånd ska vara att man kan finska eller svenska. Det anser 76 % av respondenterna. 43 % av respondenterna är helt av samma åsikt. 20 % av respondenterna är av annan åsikt och 6 % av helt annan åsikt.

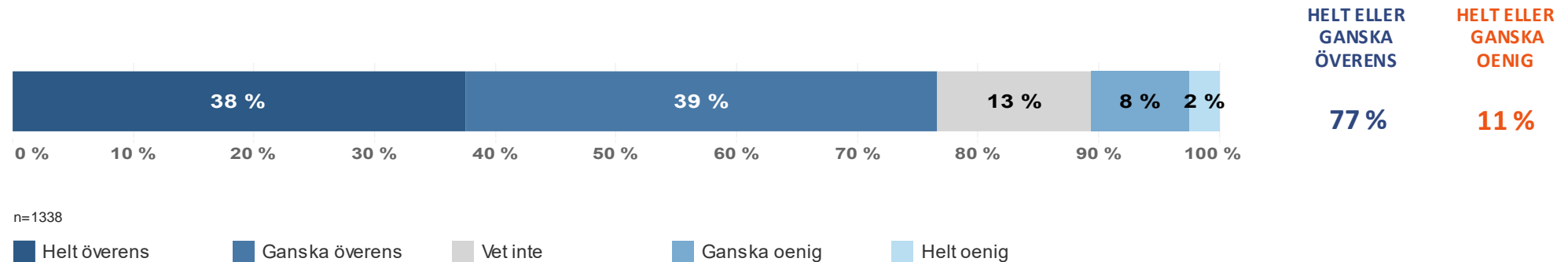
För närvarande förutsätts kunskaper i någondera nationalspråket enbart för att beviljas finländskt medborgarskap. Det har föreslagits att kravet på språkkunskaper borde utvidgas till att omfatta även beviljandet av permanent uppehållstillstånd.

Med fråga K46 ville man ta reda på finländarnas åsikt om kravet på språkkunskaper.

Fråga K46 ställdes som en del av den helhet som behandlade invandring. Frågan inleddes med meningen: "Det ökande användandet av engelskan i det finska samhället försvaras ofta med fördelarna för invandrare och som ett nödvändigt sätt att locka kompetent arbetskraft från utlandet. Hur mycket håller du med eller inte håller med om följande påståenden som rör ämnet?"

K47: Utvecklingen av det nationella ordförandet bör prioriteras

Enkätens påstående: "Utvecklingen av det nationella ordförandet bör prioriteras."

En klar majoritet av respondenterna, 77 procent, var helt eller delvis av samma åsikt om att man måste satsa på att utveckla nationalspråkens ordförande. 11 % av respondenterna håller inte med påståendet. 38 % av respondenterna är av helt samma åsikt och enbart 2 % är av helt annan åsikt

I takt med nya fenomen kommer det hela tiden nya ord och termer i språket – ofta baserade på engelska. Med fråga K47 utreddes hur viktigt finländarna anser att arbetet med att utveckla nationalspråkens ordförande är. Baserat på resultatet uppskattar finländarna arbetet med att utveckla

ordförandet för att stärka nationalspråkens ställning och ändra riktningen för utvecklingen mot en anglifiering.

Fråga K47 ställdes som en del av den helhet som behandlade språkpolitisk reglering och åtgärder för att stärka nationalspråkens ställning. Frågan inleddes med meningen: "Hur mycket håller du med om eller inte håller med om följande påståenden om ställningen för våra nationalspråk, det vill säga det finska och det svenska språket?"

Sammandrag

Tema 10 Språkpolitisk styrning, K43-K47

I frågorna gällande temat Språkpolitisk styrning och reglering utreds finländamas åsikt om vem som bär huvudansvaret för att det finska och svenska språkets ställning förblir stark. Som ansvariga nämns oftast staten, skolan och lärarna, olika institutioner, media och familjerna.

Majoriteten av finländarna förväntar sig att statsmakten ska vidta styrande åtgärder för att vända anglifieringens utveckling. Sådana kan vara antingen strängare styrning av språkansvar eller striktare lagstiftning. I den sammanfattande tabellen visas också frågor om språkpolitisk styrning och reglering som har ställts i tidigare publicerade rapporter.

Respondenterna är starkt för styrande och striktare åtgärder när man föreslår tydligt avgränsade åtgärder för att lösa ett visst problem. Till exempel 88 procent av respondenterna är av samma åsikt som i påståendet att företag ska lämna in officiella dokument på finska eller svenska till myndigheterna. 77 procent understöder satsningar på att utveckla nationalspråkens ordförråd och lika många anser att högskolorna ska producera vetenskapliga publikationer på finska eller svenska. Även om man inte i alla frågor separat har inkluderat direkta hänvisningar till lagstiftningen eller striktare styrning kan man av kontexten dra slutsatsen att till exempel förfarandet vid beviljande av uppehållstillstånd skulle kräva en lagändring.

De svåraste frågorna i anslutning till språkpolitisk styrning var teoretiska eller kanske hänvisade till ett innehåll som var främmande för respondenterna, till exempel frågorna K44 och K9 om striktare språklagstiftning. Nästan en tredjedel hade ingen åsikt i någondera frågan. Majoriteten av all som angav en åsikt var för en striktare språklagstiftning, medan nästan lika många motsatte sig och förespråkade striktare påföljder.

K43: 81 procent av respondenterna anser att riksdagen och regeringen bär det största ansvaret för att våra nationalspråk, finska och svenska, behåller sin starka ställning i det finska samhället. 67 procent nämner skolan och lärarna.

	ÖVERENS	OENIG
K44: Straff för brott mot språklagstiftningen bör skärpas	34 %	35 %
K45: Skyltar och utomhusannonser där ett främmande språk är det enda eller primära språket bör förbjudas	55 %	34 %
K46: Att få permanent uppehållstillstånd i Finland bör kräva kunskaper i finska eller svenska	76 %	20 %
K47: Utvecklingen av det nationella ordförrådet bör prioriteras	77 %	11 %

FRÅGOR OM SPRÅKPOLITISK STYRNING I DELAR 1 OCH 2 AV NATIONALSPRÅKSBAROMETERN:

K9: Lagstiftningen som rör användningen av nationalspråken bör skärpas	43 %	28 %
K22: Högskolor ska få fritt besluta sitt undervisningsspråk	35 %	58 %
K23: Universitet och högskolor bör producera vetenskapliga publikationer på finska och svenska	78 %	15 %
K26: Företag ska lämna in officiella dokument på finska eller svenska till myndigheterna	88 %	9 %

Tema 11: Språkpolitiska attityder

Språkpolitiska attitydaxlar

Bakgrundsvariablernas inverkan på de språkpolitiska attityderna gentemot anglifieringen och nationalspråkens ställning granskas i detta avsnitt genom att gruppera frågorna innehållsmässigt. Med grupperingen har vi skapat sex attitydaxlar, på vilka respondenterna placeras. Tre av axlarna beskriver respondenternas relation till nationalspråken och anglifieringen och de tre övriga uppfattningen om språkansvar och språkpolitisk styrning.

Nationalspraksbarometern omfattar 47 frågor som behandlas separat i barometerns rapporter 1–3 och för bakgrundsvariablernas del har dessutom frågespecifika tabeller publicerats på barometerns webbplats <https://nationalspraksbarometern.fi>

Frågorna inkluderar såväl principiella och omfattande frågor som också mycket detaljerade och praktiska frågor. För att kunna skapa en helhetsbild har frågorna buntats samman för att åskådliggöra de viktigaste språkpolitiska attityderna.

På axlarna visas först det genomsnittliga svaret på varje attitydliga respondenter och därefter granskas bakgrundsvariablerna på varje axel enligt: ålder, kön, modersmål, bostadsort, utbildningsnivå och inkomst samt partipolitisk ståndpunkt.

Varje attitydaxel har skapats som ett genomsnittligt resultat från 3–6 frågor, som beskriver axeln bäst. De frågor som har valts för att beskriva axlarna och omvandlingen av svar till ett numeriskt värde presenteras i bilaga 4.

ATTITYDAXLAR

INSTÄLLNINGEN TILL NATIONALSPRÅK OCH ANGLIFIERINGEN

1. Värdesättning av nationalspråken
2. Anglifieringens konsekvenser för jämlikhet och integration
3. Nackdelarna med anglifieringen inom samhällets olika områden

SPRÅKANSVAR OCH SPRÅKPOLITISK STYRNING

4. Den finska språkgemenskapens ansvar för nationalspråkens ställning
5. Offentliga myndigheters och andra organisationers språkansvar
6. Behov av en striktare språkpolitisk styrning

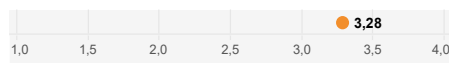
Språkpolitiska attitydaxlar

MEDELTALET FÖR ALLA RESPONDENTER

INSTÄLLNINGEN TILL NATIONALSPRÅK OCH ANGLIFIERINGEN

1. Värdesättning av nationalspråken

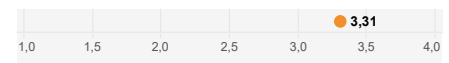
National-
språken är
inte viktiga

National-
språken är
viktiga

2. Anglifieringens konsekvenser för jämlikhet och integration

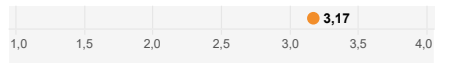
Anglifieringen
äventyrar inte
jämlikhet och
integration

Anglifieringen
äventyrar jämlikhet
och integration

3. Nackdelarna med anglifieringen inom samhällets olika områden

Anglifieringen medför
inte nackdelar

Anglifieringen
medför nackdelar

SPRÅKANSVAR OCH SPRÅKPOLITISK STYRNING

4. Den finska språkgemenskapens ansvar för nationalspråkens ställning

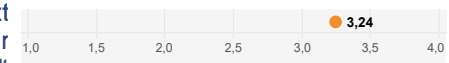
Det är inte viktigt att
finländarna agerar
språkansvarfullt

Det är viktigt att finländarna
agerar språkansvarfullt

5. Offentliga myndigheters och andra organisationers språkansvar

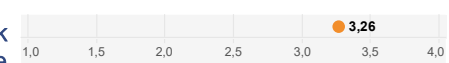
Det är inte viktigt att
organisationerna agerar
språkansvarfullt

Det är viktigt att
organisationerna agerar
språkansvarfullt

6. Behov av en striktare språkpolitisk styrning

En striktare språkpolitisk
styrning krävs inte

En striktare språkpolitisk
styrning krävs

1. Värdesättningen av nationalspråk

Den principiella värdesättningen av nationalspråken presenteras som ett medeltal av svaren på tre frågor enligt bakgrundsgrupp:

- K1: Kunskaper i finska eller svenska är en väsentlig del av den finska nationaliteten.
- K2: Det är viktigt att alla finländare och de som bor permanent i Finland kan antingen finska eller svenska
- K3: Hur viktigt anser du att det är att en person kan finska eller svenska för att betraktas som genuint finländsk?

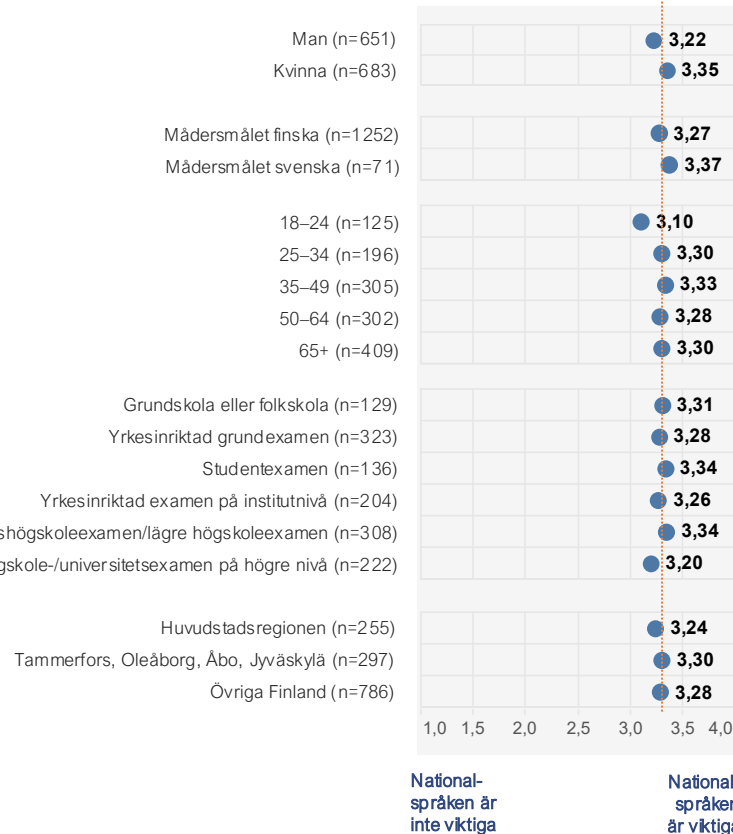
På en skala 1–4 var medeltalet för alla respondenter 3,28 – felmarginal +0,044. I alla respondentgrupper bedömde majoriteten nationalspråken som viktiga: det lägsta grupp-specifika medeltalet var 3,00.

Statistiskt viktiga skillnader förekom endast vid en granskning enligt partipolitisk bakgrund: det genomsnittliga svaret på 3,00 bland anhängare av de gröna avviker märkbart från medeltalet för alla respondenter. Detta är markerat i figuren med en orange pil. Medeltalen bland kvinnor och svenskspråkiga var något högre än bland andra respondenter, men dock inte statistiskt sett betydande.

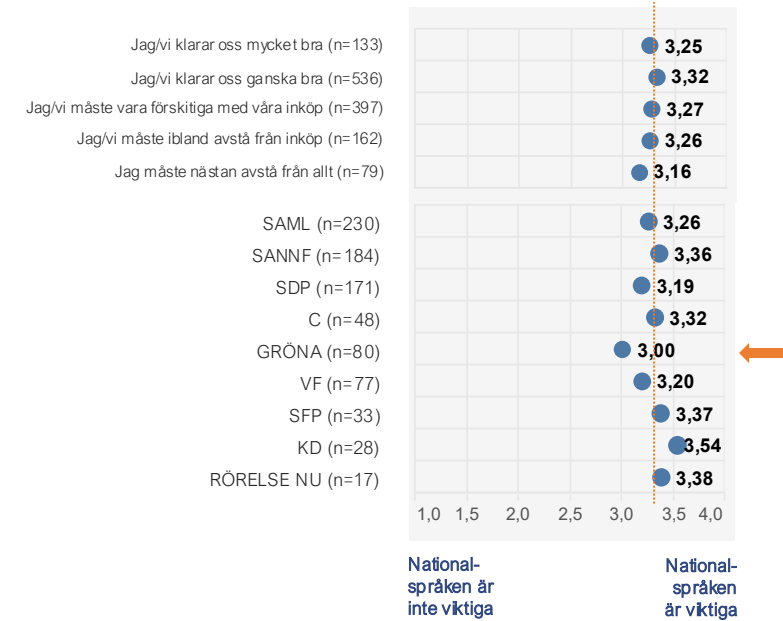
Felmarginalen för delurvalets medeltal påverkas av både n-talet och standardavvikelsen. Ett värde som tydligt avviker från det totala medeltalet är därför inte nödvändigtvis statistiskt sett betydande.*

* Som de svenskspråkigas n-tal anges det viktade talet 71, men det verkliga antalet svenskspråkiga respondenter är i materialet 309. Vid en granskning av signifikansen gällande skillnaderna mellan språkgrupper har man använt sig av det verkliga n-talet, medan beräkningen för de övriga grupperna baserar sig på n-talet enligt befolkningsviktning. Se också sidorna 6–7 och bilagorna 1 och 4.

Medeltalet för alla respondenter 3,28

Medeltalet för alla respondenter 3,28

2. Angliferingens konsekvenser för jämlikhet och integration

Angliferingens konsekvenser för jämlikhet och integration presenteras som ett medeltal av svaren på tre frågor enligt bakgrundsgrupp:

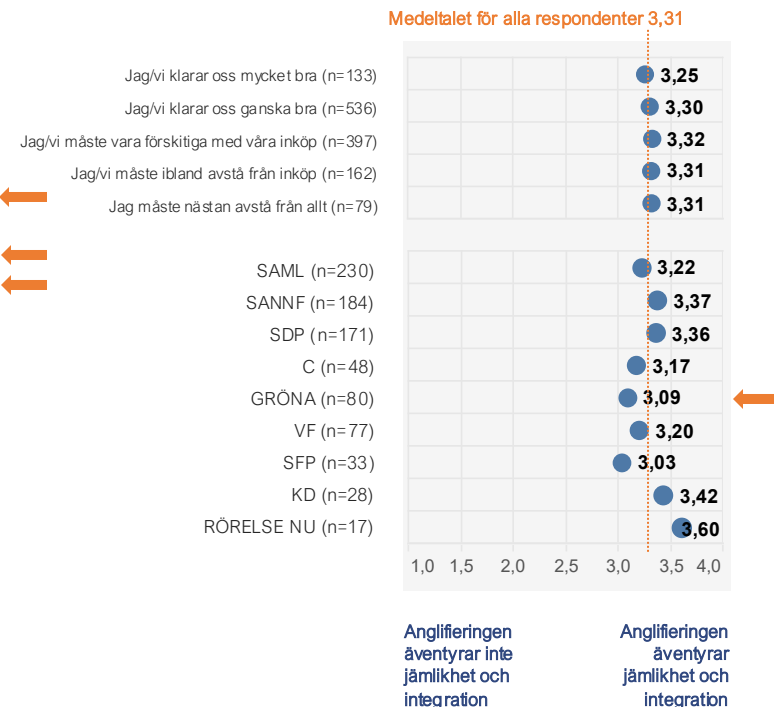
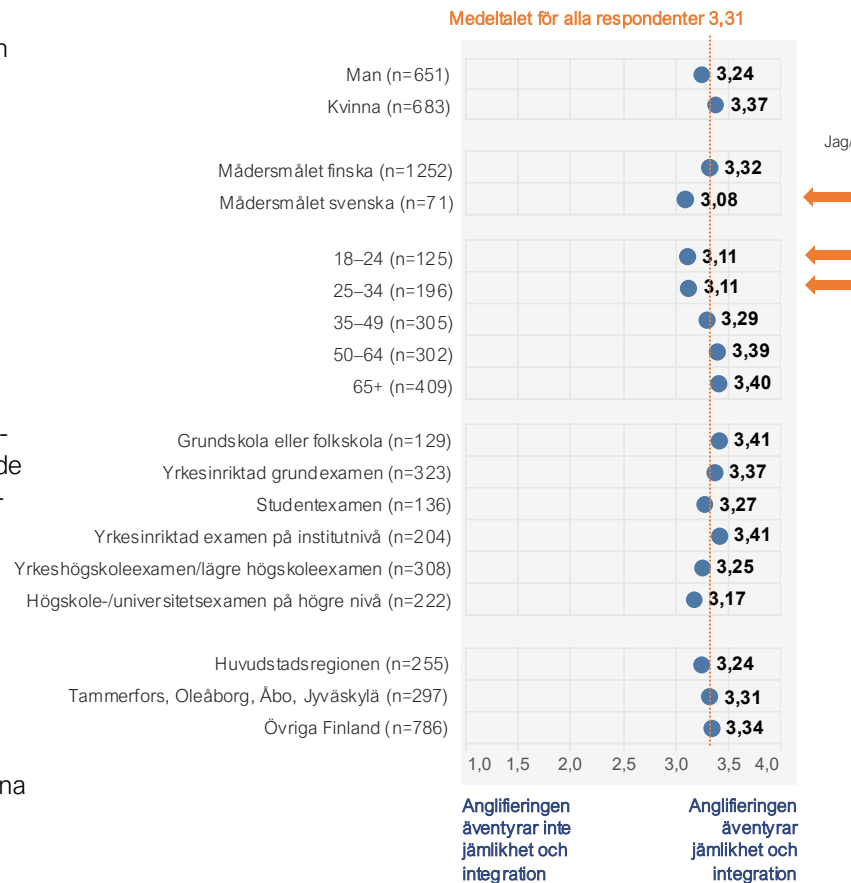
K10: *Invandrare integreras bättre om de snabbt lär sig finska eller svenska.*

K20: *Många finsk- eller svenskspråkiga studenter kan bli marginaliserade om utbildningen huvudsakligen sker på engelska.*

K29: *Arbetstagare med bristfälliga kunskaper i engelska behandlas inte jämlikt om företagets språk är engelska.*

På en skala 1–4 var medeltalet för alla respondenter 3,31. I alla respondentgrupper bedömde majoriteten att angliferingens negativa konsekvenser för jämlikhet och integration är betydande: det lägsta grupp-specifika medeltalet var 3,03.

Statistiskt betydande skillnader förekommer enligt modersmål, ålder och partipolitisk ståndpunkt. Dessa har markerats i figurerna med en orange pil. Medeltalet för svaren från svenskspråkiga, yngre åldersgrupper och gröna var lägre än hos andra respondenter.

* Som de svenskspråkigas n-tal anges det viktade talet 71, men det verkliga antalet svenskspråkiga respondenter är i materialet 309. Vid en granskning av signifikansen gällande skillnaderna mellan språkgrupper har man använt sig av det verkliga n-talet, medan beräkningen för de övriga grupperna baserar sig på n-talet enligt befolkningsviktning. Se också sidorna 6–7 och bilagorna 1 och 4.

3. Nackdelarna med anglifieringen inom samhällets olika områden

Nackdelarna med anglifieringen inom samhällets olika områden presenteras som ett medeltal för svaren på fem frågor:

K5: Utbildningens kvalitet i Finland försämras om majoriteten använder ett främmande språk som undervisningsspråk.

K15: De bästa inlämningsresultaten uppnås genom undervisning på modersmålet.

K21: En yrkesutbildning som ges på engelska ger inte tillräckliga kunskaper i finska eller svenska, och därför försvårar det invandramas sysselsättning i Finland.

K32: Arbetskraftens hela kompetens och kunskap kan inte utnyttjas om man arbetar på ett främmande språk som engelska.

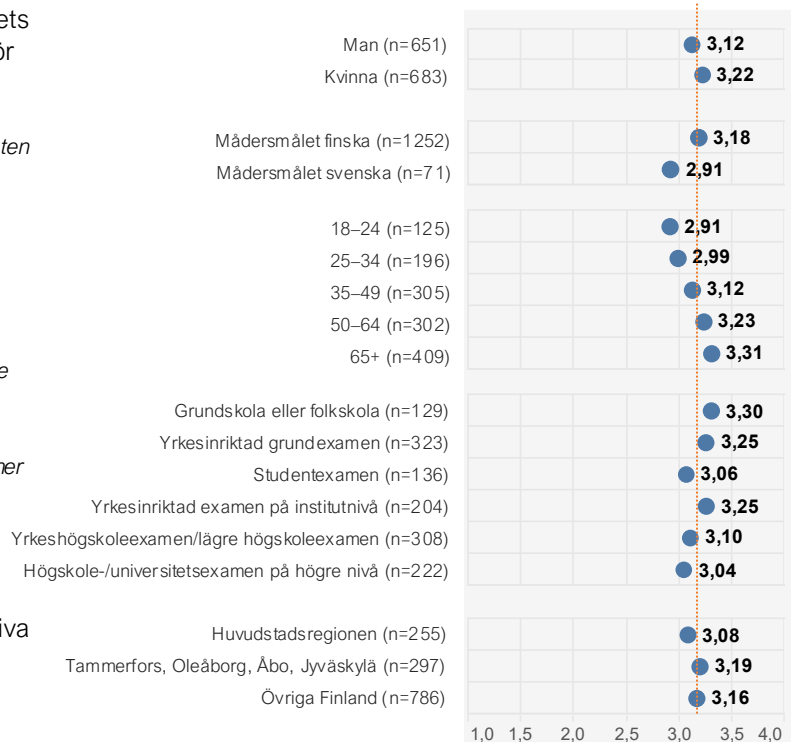
K34: Det uppstår fler missförstånd, fel och farliga situationer om man arbetar på ett främmande språk.

På en skala 1–4 var medeltalet för alla respondenter 3,17. I alla respondentgrupper bedömde majoriteten att anglifieringens negativa konsekvenser som betydande: det lägsta medeltalet var 2,87.

Statistiskt betydande skillnader förekommer enligt modersmål, ålder och partipolitisk ståndpunkt. Medeltalet för svaren från svenskspråkiga, yngre åldersgrupper och anhängare av de gröna var lägre än hos andra respondenter – bland över 65 år och pensionärer högre än bland övriga.

* Som de svenskspråkigas n-tal anges det viktade talet 71, men det verkliga antalet svenskspråkiga respondenter är i materialet 309. Vid en granskning av signifikansen gällande skillnaderna mellan språkgrupper har man använt sig av det verkliga n-talet, medan beräkningen för de övriga grupperna baserar sig på n-talet enligt befolkningsviktning. Se också sidorna 6–7 och bilagorna 1 och 4.

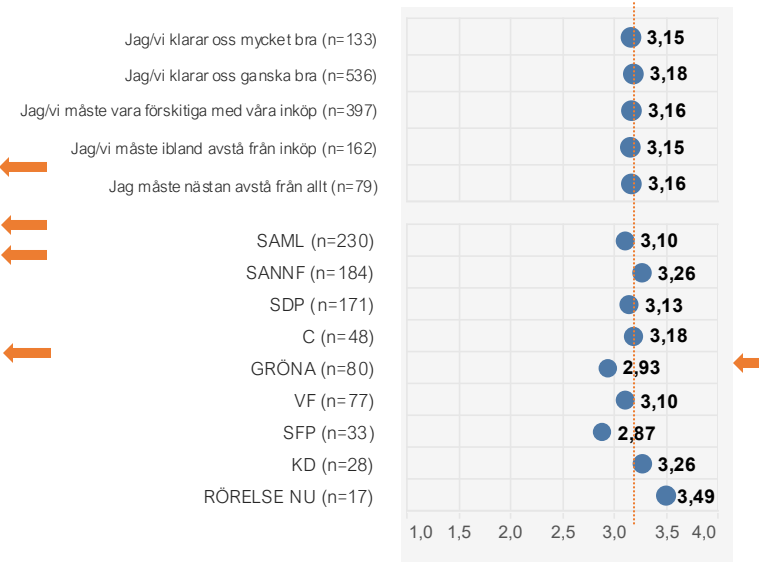
Medeltalet för alla respondenter 3,17

Anglifieringen medför inte nackdelar inom samhällets olika områden

Anglifieringen medför nackdelar inom samhällets olika områden

Medeltalet för alla respondenter 3,17

Anglifieringen medför inte nackdelar inom samhällets olika områden

Anglifieringen medför nackdelar inom samhällets olika områden

4. Den finska språkgemenskapens ansvar för nationalspråkets ställning

Finländarnas uppfattning om språkgemenskapens eget ansvar för att bevara nationalspråkets ställning presenteras som ett medeltal av svaren på tre frågor:

K14: Finländare bör tala finska eller svenska i första hand till invandrare.

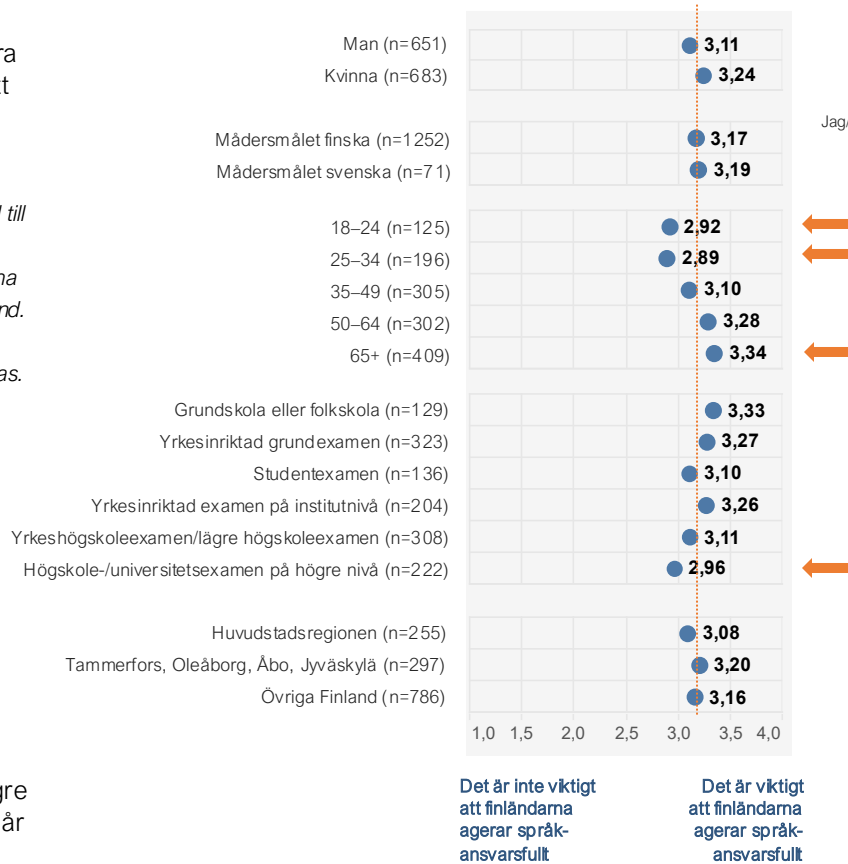
K39: Finsk- och svensktalande finländare bör använda sina egna språk så mycket som möjligt i alla situationer i Finland.

K40: I skolor och familjer bör vikten av de nationella språkens betydelse som något gemensamt för alla betonas.

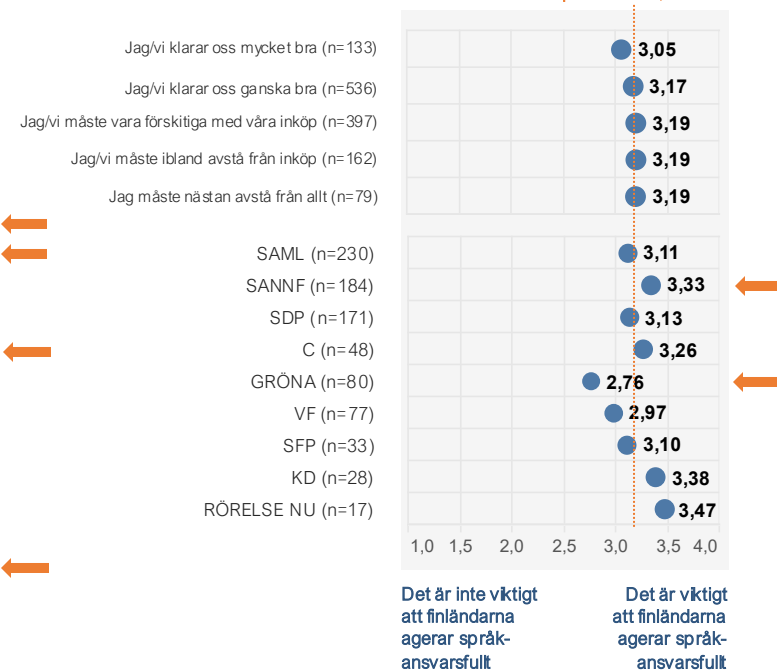
På en skala 1–4 var medeltalet för alla respondenter 3,17. I alla respondentgrupper bedömde majoriteten av respondenterna finländarnas eget ansvar för bevarandet av nationalspråken ställning som betydande: det lägsta medeltalet var 2,76.

Statistiskt betydande skillnader förekommer enligt ålder, utbildningsnivå och partipolitisk ståndpunkt. Bland de yngre respondentgrupperna, personer med högre högskoleexamen och anhängare av de gröna var medeltalet lägre än bland andra respondenter – bland över 65 år och sannfinländare var medeltalet däremot högre.

Medeltalet för alla respondenter 3,17

Medeltalet för alla respondenter 3,17

Det är inte viktigt att finländarna agerar språkansvarfullt

Det är viktigt att finländarna agerar språkansvarfullt

* Som de svenskspråkigas n-tal anges det viktade talet 71, men det verkliga antalet svenskspråkiga respondenter är i materialet 309. Vid en granskning av signifikansen gällande skillnaderna mellan språkgrupper har man använt sig av det verkliga n-talet, medan beräkningen för de övriga grupperna baserar sig på n-talet enligt befolkningsviktning. Se också sidorna 6–7 och bilagorna 1 och 4.

5. Den offentliga förvaltningens och andra organisationers språkansvar

Finländarnas förväntningar på ett språkansvarsfyllt agerande inom den offentliga förvaltningen och andra organisationer presenteras som ett medeltal av svaren på fem frågor:

K6: I universitet och högskolor bör de nationella språken vara de primära undervisningsspråken.

K8: Företag bör använda finska och/eller svenska i första hand i de tjänster och produkter som de erbjuder konsumenterna.

K35: Det är rätt att arbetsplatsens språk ändras till engelska om det anställs personer som inte kan finska eller svenska.

K37: Den offentliga förvaltningen bör vara ett föredöme och sträva efter att i sina tjänster och i sin kommunikation i första hand använda finska och/eller svenska.

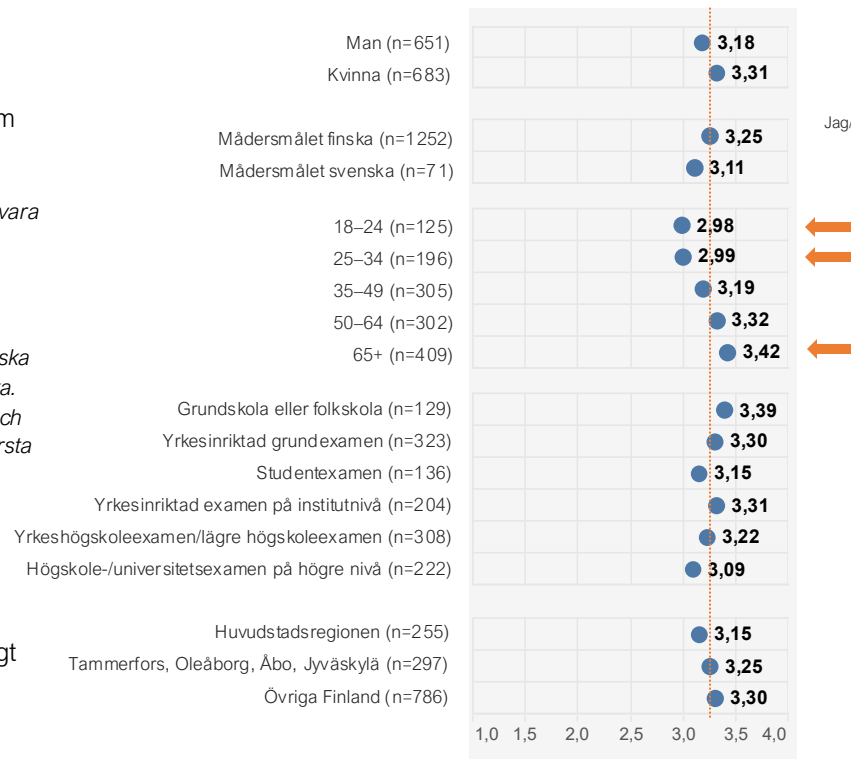
K38: Det bör inte användas onödiga engelska uttryck i medierna.

På en skala 1–4 var medeltalet för alla respondenter 3,24. I alla respondentgrupper anser majoriteten av respondenterna det viktigt att offentliga myndigheter och andra organisationer agerar språkansvarsfyllt. Det lägsta medeltalet var 2,99.

Statistiskt betydande skillnader förekommer enligt ålder, utbildningsnivå och partipolitisk ståndpunkt. Bland de yngre respondentgrupperna och anhängare av de gröna och SFP var medeltalet lägre än bland andra respondenter – bland över 65 år var medeltalet däremot högre.

* Som de svenskspråkigas n-tal anges det viktade talet 71, men det verkliga antalet svenskspråkiga respondenter är i materialet 309. Vid en granskning av signifikansen gällande skillnaderna mellan språkgrupper har man använt sig av det verkliga n-talet, medan beräkningen för de övriga grupperna baserar sig på n-talet enligt befolkningsviktning. Se också sidorna 6–7 och bilagorna 1 och 4.

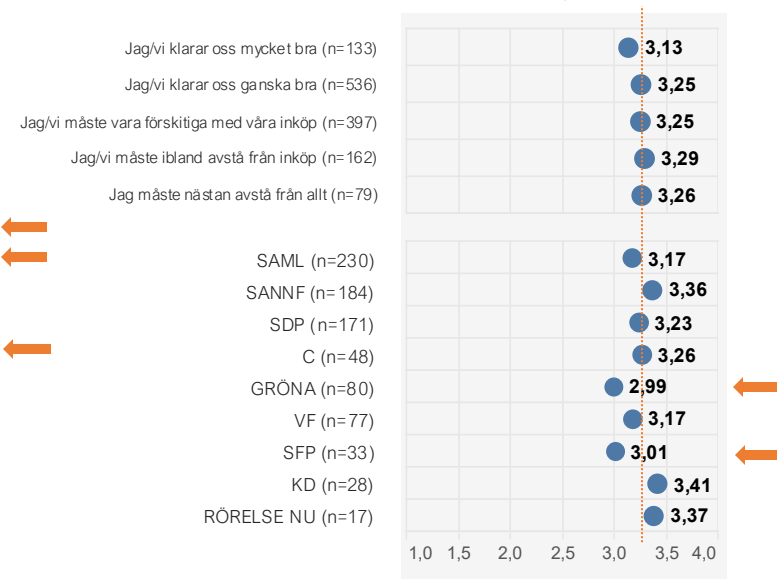
Medeltalet för alla respondenter 3,24

Det är inte viktigt att organisationerna agerar språkansvarsfyllt

Det är viktigt att organisationerna agerar språkansvarsfyllt

Medeltalet för alla respondenter 3,24

Det är inte viktigt att organisationerna agerar språkansvarsfyllt

Det är viktigt att organisationerna agerar språkansvarsfyllt

6. Behov av en striktare språkpolitisk styrning

Finländarnas uppfattning om behovet av språkpolitisk styrning och reglering presenteras som ett medeltal för svaren på fem frågor:

K9: Lagstiftningen som rör användningen av nationalspråken bör skärpas.

K26: Det är rätt att företag måste lämna in officiella dokument på finska eller svenska till de finska myndigheterna.

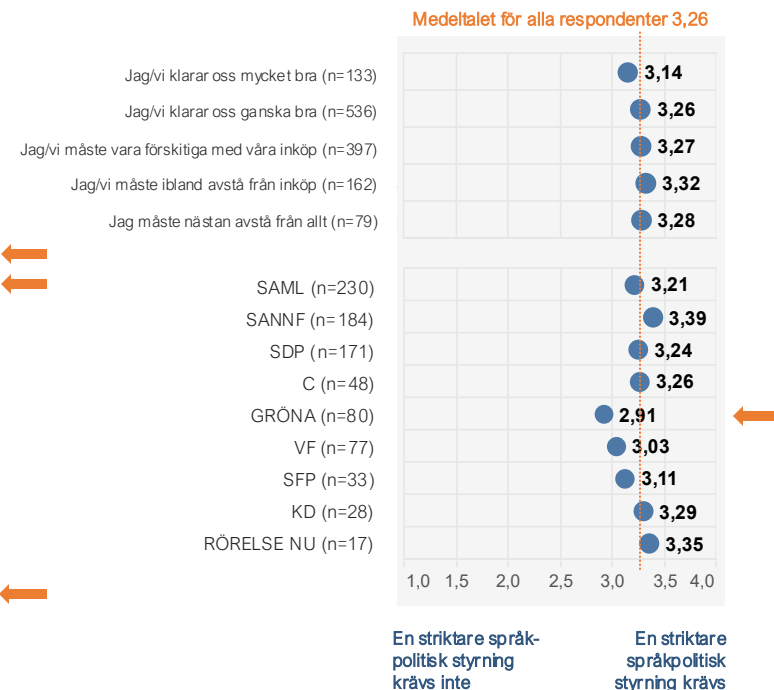
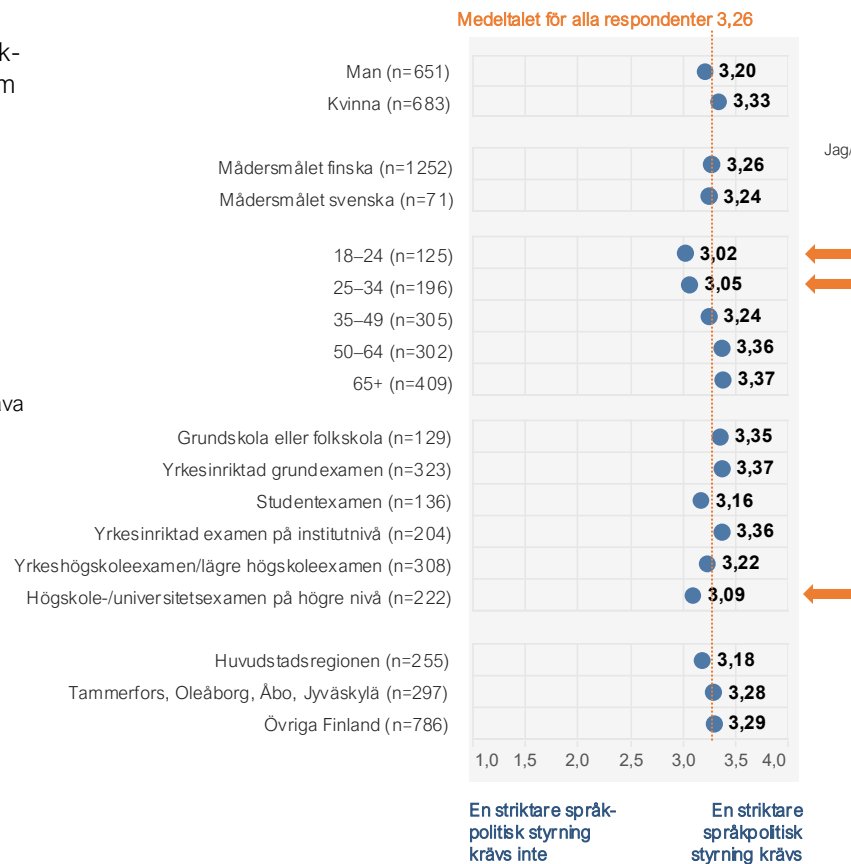
K27: Beroende på plats bör tjänsten vara tillgänglig på finska eller svenska i Finland.

K46: Att få permanent uppehållstillstånd i Finland bör kräva kunskaper i finska eller svenska.

K47: Utvecklingen av det nationella ordförrådet bör prioriteras.

På en skala 1–4 var medeltalet för alla respondenter 3,26. I alla respondentgrupper anser majoriteten att det behövs en striktare språkpolitisk styrning och reglering än idag. Det lägsta medeltalet är 2,91.

Statistiskt betydande skillnader förekommer enligt ålder, utbildningsnivå och partipolitisk ståndpunkt. Bland de yngre respondentgrupperna, personer med högre högskoleexamen och anhängare av de gröna var medeltalet lägre än bland andra respondenter. Dessa har markerats i figurerna med en orange pil.

* Som de svenskspråkigas n-tal anges det viktade talet 71, men det verkliga antalet svenskspråkiga respondenter är i materialet 309. Vid en granskning av signifikansen gällande skillnaderna mellan språkgrupper har man använt sig av det verkliga n-talet, medan beräkningen för de övriga grupperna baserar sig på n-talet enligt befolkningsviktning. Se också sidorna 6–7 och bilagorna 1 och 4.

Sammandrag

Språkpolitiska attityder enligt bakgrundsvariabler

Vad gäller de språkpolitiska attitydaxlar huvudsakligen observationen att demografiska och socioekonomiska faktorer inte märkbart kan förklara de språkpolitiska skillnaderna i attityd. På alla beskrivna attitydaxlar är respondentgruppernas medeltal över mitten på en skala 1–4 och merparten över nivån 3. Kön, bostads-område eller inkomstnivå skiljer inte respondentgrupperna från varandra, medan ålder, utbildningsnivå och modersmål i någon mån kan förklara skillnaderna i attityd.

Kön

Kvinnor ställer sig något mer än män som stöd för nationalspråken på alla attitydaxlar, både vad gäller allmän uppskattning, bedömning av negativa konsekvenser som behovet av styrning. Skillnaderna i medeltalen är dock relativt små och de ryms inom felmarginalen.

Modersmål

De finsk- och svenskspråkiga respondenterna skiljer sig inte från varandra på axlarna 1, 4, 5 och 6, det vill säga värdesättningen av nationalspråk, kravet på språkansvar och villigheten att införa språkpolitisk styrning och reglering. Språkgrupperna skiljer sig dock från varandra vid bedömningen av angliceringens negativa konsekvenser för jämlikhet och effektivitet på axlarna 2 och 3.

Ålder

Vad gäller åldersgrupperna särskiljs de två yngsta respondentgrupperna på attitydaxeln. På flera attitydaxlar kan man se hur åldern inverkar på de språkpolitiska attityderna: vid högre ålder är ståndpunkterna för nationalspråk striktare än inom de yngre grupperna. Till skillnad från de andra är detta inte fallet på den första axeln (värdesättning av

nationalspråk), eftersom det inte förekommer några betydande skillnader mellan åldersgrupperna.

Utbildning

Vad gäller utbildningsnivå kan en statistiskt betydande skillnad endast ses bland personer med högre högskoleexamen på axlarna 4 och 6. Denna målgrupp förhåller sig något mer reserverad till tanken på den finländska språkgemenskapens ansvar och behovet av en striktare språkpolitisk styrning och reglering.

Bostadsområde

Bostadsorten förklarar inte skillnaderna i den språkpolitiska attityden på ett statistiskt betydande sätt när man granskar detta separat för huvudstadsregionen, andra större städer och andra orter i Finland.

Inkomst

Inkomsten förklarar inte de språkpolitiska attityderna på ett statistiskt betydande sätt.

Parti

I ljuset av de genomsnittliga resultaten verkar den partipolitiska ståndpunkten vara den viktigaste bakgrundsfaktorn för att förklara de språkpolitiska attityderna. De flesta partipolitiska grupperna får dock ett så litet n-tal att man inte kan dra några statistiskt betydande slutsatser. I materialet urskiljs främst anhängare till de gröna, bland vilka ämnet verkar utgöra en vågbrytare.

Attitydfyrfältare

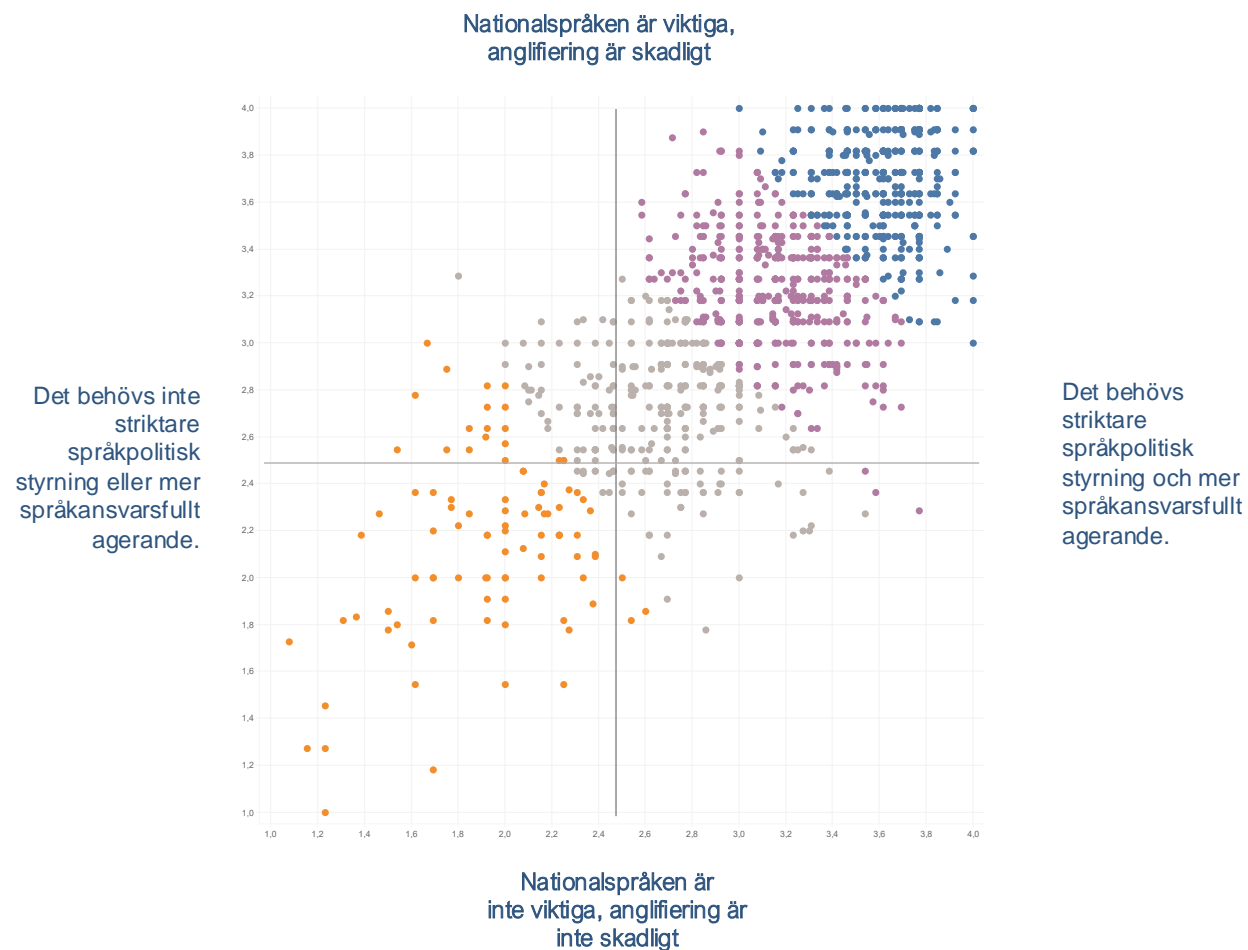
På sidorna 25–34 behandlas attitydaxlar som beskriver språkpolitiska attityder gällande anglifiering med hjälp av medelvärden och i förhållande till bakgrundsvariabler. På detta sätt kan man analysera genomsnittliga språkpolitiska attityder och bakgrundsvariablernas inverkan på dem.

Utöver medelvärdesanalyserna är det också möjligt att identifiera olika språkattitydssegment relaterade till anglifiering i enkätmaterialen.

För att beskriva attitydsegmenten har en attitydfyrfältare skapats utifrån sex attitydaxlar (se s. 26). Den vertikala axeln beskriver uppskattningen av de nationella språken och inställningen till anglifiering. Den horisontella axeln beskriver däremot attityder relaterade till språkligt ansvar och språkpolitisk styrning.

Respondenterna placeras i fyrfältet baserat på sina medelvärden i svaren. Placeringen i fyrfältet motsvarar förväntningarna att de som är positivt inställda till de nationella språken och negativt inställda till anglifieringstendenserna typiskt också stöder en stramare språkpolitisk styrning och ett mer språkligt ansvarsfullt agerande.

De respondenter som placerats i fyrfältet kan delas in i attitydsegment med hjälp av olika statistiska metoder. I denna analys har respondenterna delats in i fyra attitydsegment med hjälp av klusteranalys, vilka skiljer sig från varandra i diagrammet med olika färger.

Attitydsegmenter

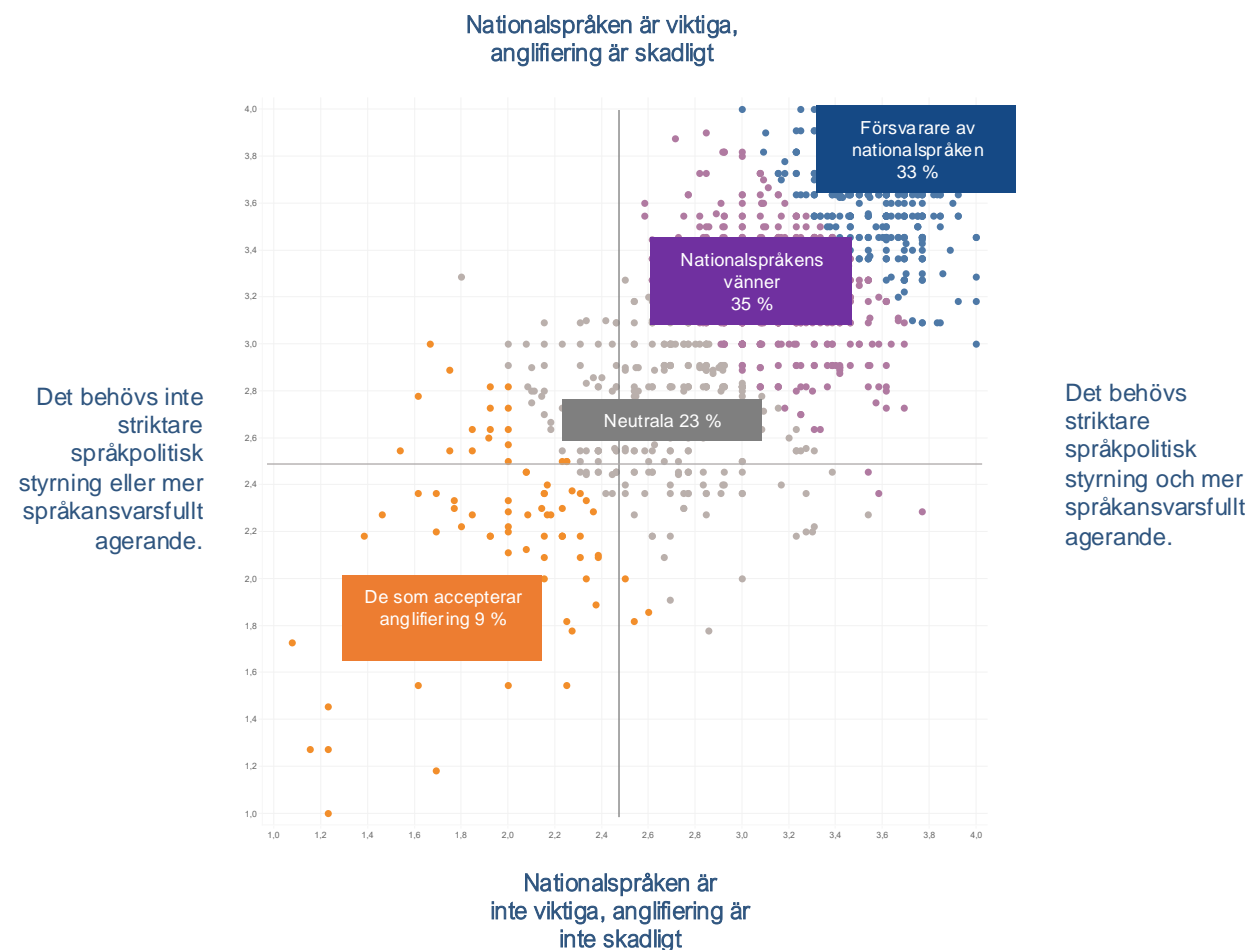
De fyra segmenten som har skapats beskrivs från övre högra hörnet till nedre vänstra hörnet enligt följande:

1. "Försvare av nationalspråken", 33 %
2. "Nationalspråkens vänner", 35 %
3. "Neutrala", 23 %
4. "De som accepterar anglifering", 9 %

"Procentandelarna beskriver storleken på varje segment som en andel av respondentmaterialet. I denna segmentering, som är baserad på klusteranalys, har de viktcoefficienter som annars används i studien inte beaktats. Dessa viktcoefficienter är avsedda att justera svaren så att de motsvarar befolkningens fördelning enligt ålder, kön, region och modersmål."

"Den presenterade modellen för attitydsegmentering är en övergripande beskrivning som det vore intressant att precisera med hjälp av kvalitativa forskningsmetoder. På så sätt skulle man kunna fördjupa förståelsen för skillnaderna mellan attitydgrupperna och de olika undergrupperna inom segmenten. Till exempel verkar det, baserat på de öppna svaren, finnas respondenter i det gråa segmentet som kallas 'neutrala' som är ganska negativa till anglifering, men som inte tror att språkpolitisk styrning skulle hjälpa särskilt mycket eller av andra skäl inte anser det vara en lämplig åtgärd."

"I vissa fall har respondenter i de öppna svaren kommenterat språkfärdigheters betydelse eller förhållandet mellan finska och svenska, snarare än anglifering. Ingen av dessa teman ingår direkt i barometerns forskningsfrågor, men åsikter om dessa kan ändå påverka attityderna som ingår i barometern. På sidorna 38–41 presenteras några exempel på dessa teman."

Beskrivning av attitydsegmenter

Försvare av nationalspråken – 33 % av respondenterna

Svaren från detta segment återspeglar en önskan om att de nationella språken ska ha en stark position som allmänna språk i det finländska samhället. Segmentet inkluderar både respondenter vars attityder bygger på att försvara det egna modersmålets ställning och de som ser frågan ur båda nationalspråkens perspektiv. Attityderna i detta segment är de mest kritiska mot anglifiering, och kraven på ett språkligt ansvarsfullt agerande är starkast.

Nationalspråkens vänner – 35 % av respondenterna

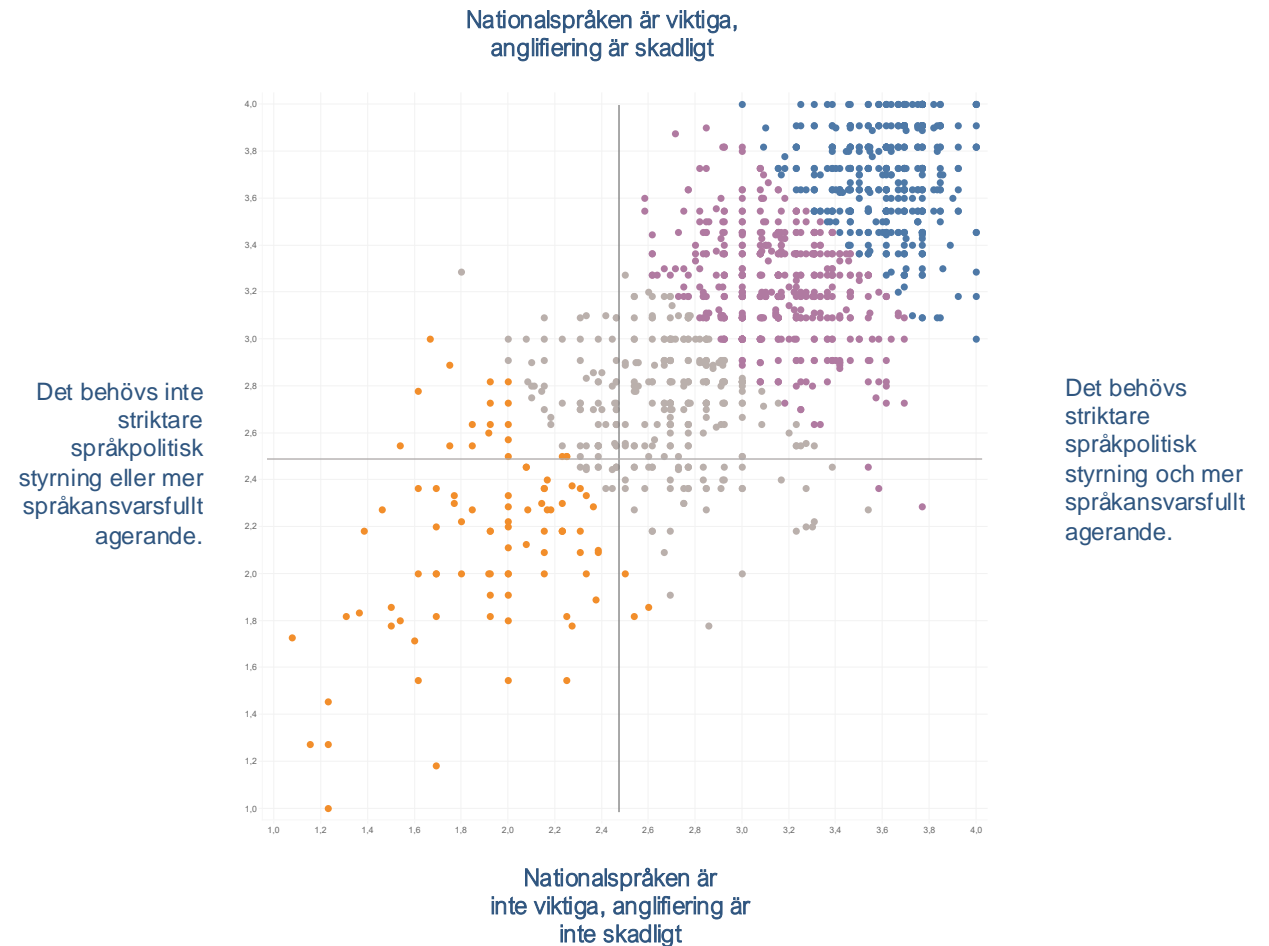
Svaren från attitydsegmentet återspeglar en uppskattning av de nationella språken samt en önskan om att bevara deras ställning. Kraven på ett språkligt ansvarsfullt agerande och viljan att konkret motverka anglifieringens utveckling framträder dock inte lika starkt som i segmentet "Försvare av nationalspråken".

Neutrala – 23 % av respondenterna

Respondenterna i gruppen "Neutrala" har svarens medelvärden nära nivå 2,5 på en fyrgradig skala från 1 till 4. Denna respondentgrupp inkluderar både personer som inte är särskilt intresserade av temat och sådana vars åsikter inte tydligt överensstämmer med de beskrivna axlarna. Många av segmentets respondenter lyfter fram språkfärdigheters betydelse eller det egna modersmålets ställning i relation till det andra nationalspråket, snarare än frågan om anglifiering.

De som accepterar anglifiering – 9 % av respondenterna

I motsatt hörn av fyrfältet jämfört med segmentet "Försvare av nationalspråken" finns segmentet som accepterar anglifiering. Respondenterna i detta segment anser inte att de nationella språkens ställning är viktig, och de bedömer inte heller anglifieringens negativa effekter som betydande. Den ökade användningen av engelska ses snarare som något positivt. Dessutom betonas i detta segment ett motstånd mot så kallad överreglering.

Attitydsegment 1: “Försvare av nationalspråken” – 33 % av respondenterna

Öppna svar

”Kansalliskielien asema on turvattava lainsäädännössä. Englannin kielen rooli tietysti kasvaa globalisaation myötä, mutta se ei saa tapahtua kansalliskielien kustannuksella.” RESPONDENT A

”Itsenäisen valtion kansalliskielet ovat yhtenä perustana kansallisvaltiolle. [...]” RESPONDENT B

”[...] Det är oundvikligt att man lär sig god engelska också i Finland. Därför kan man gott betona de inhemska språken. I arbetslivet underskattar man lätt effektiviteten, precisionen och det djupa sammanförstånd man uppnår genom att tala sitt modersmål”. RESPONDENT C

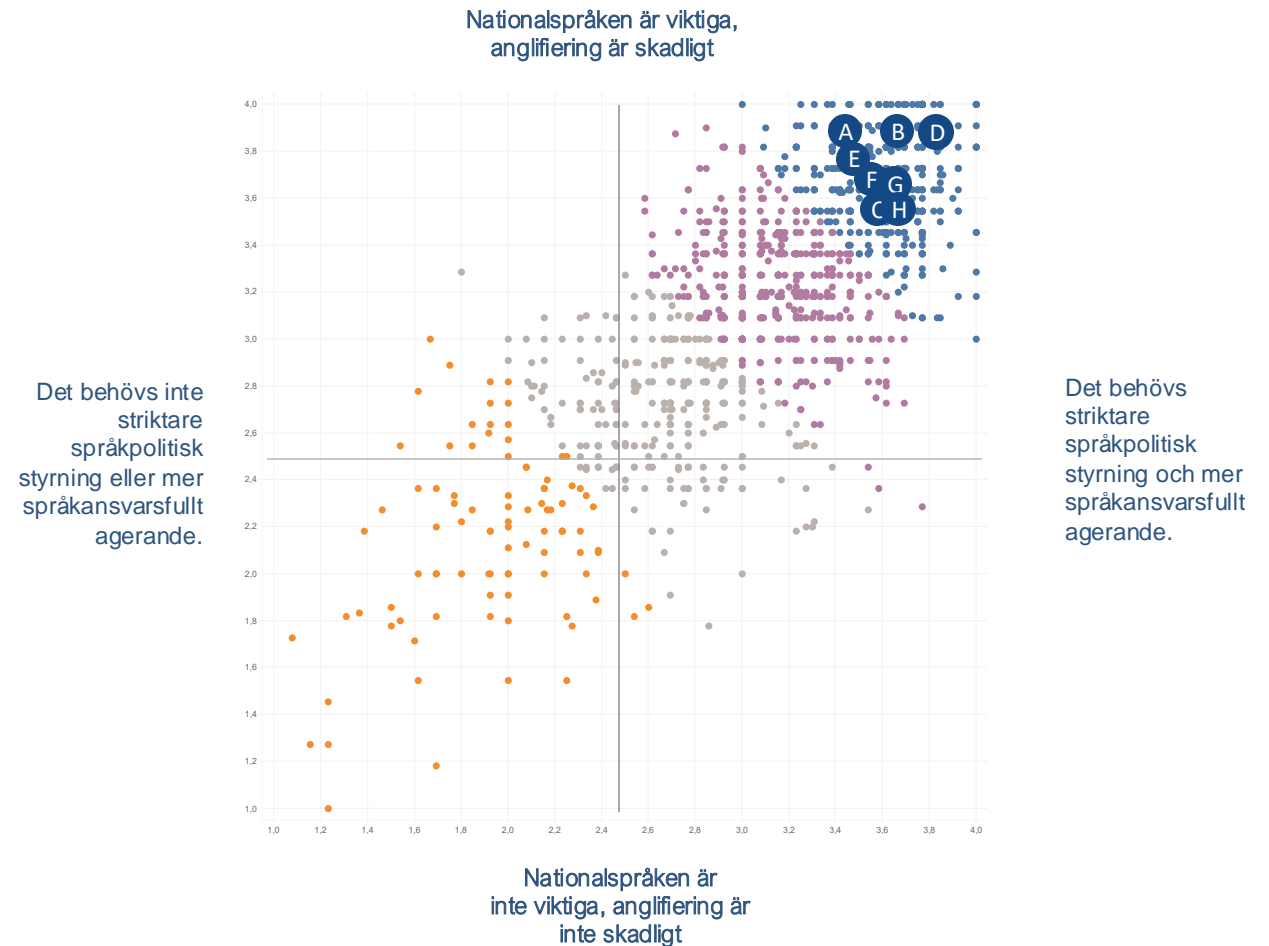
”Poikani opiskelee yliopistossa, jossa luennot ovat englanniksi. Opiskelijat eivät ymmärrä luennoista juuri mitään, englantia ei ole suomalaisten eikä ulkomaalaisten äidinkieli. Täysin järjetöntä. Opiskelut viivästyy ja opiskeluinto sammuu.” RESPONDENT D

”Yhteiskunnassa tulee suomen- ja ruotsinkielisten saada palvelut omalla äidinkielellään. Jos käyttökieleksi otetaan esim. englantia se syrjii kotimaisten kielten käyttäjiä. Muutaman vuosikymmenen jälkeen huomataan, että täällä sekä suomen että ruotsin kielestä tulee vakavasti häviäviä kieliä.” RESPONDENT E

”On aivan typerää ja tietämätöntä kuvitella, että englannin kielen käyttö auttaa kotiutumaan Suomeen. Vain korkeakoulu- ja maahanmuuttajat hallitsevat englantia. [...]” RESPONDENT F

”Suomen kieltä tulee puolustaa ja kehittää kaikilla mahdollisilla keinoilla. Kansakuntamme katoaa, jos kieleemme kuihtuu.” RESPONDENT G

”Suomessa on osattava puhua suomea. [...] Jokapäiväisessä yksityiselämässä voi puhua mitä haluaa, mutta tiedotusvälineiden, töiden, koulun jne. kuuluu olla pääsääntöisesti suomenkielisiä, muuten ei kotoutumisesta tule mitään, kun eivät he usein halua vaivautua oppimaan uutta kieltä kun enkuks pärjää.” RESPONDENT H

Attitydsegment 2: “Nationalspråkens vänner” – 35 % av respondenterna

Öppna svar

”Työskentelen kansainvälisessä suuryrityksessä ja työskentelykielen kääntäminen englanniksi tuo paljon tehottomuutta, turhautumista ja viestintäongelmia kaikille, paitsi tietenkin englantia äidinkielenään puhuville tai suomea osaamattomille. Poliitikot ja muut asiantuntijuuksaan korostavat henkilöt puhuu fingskskaa mediassa näyttäen huonoa esimerkkiä.” RESPONDENT I

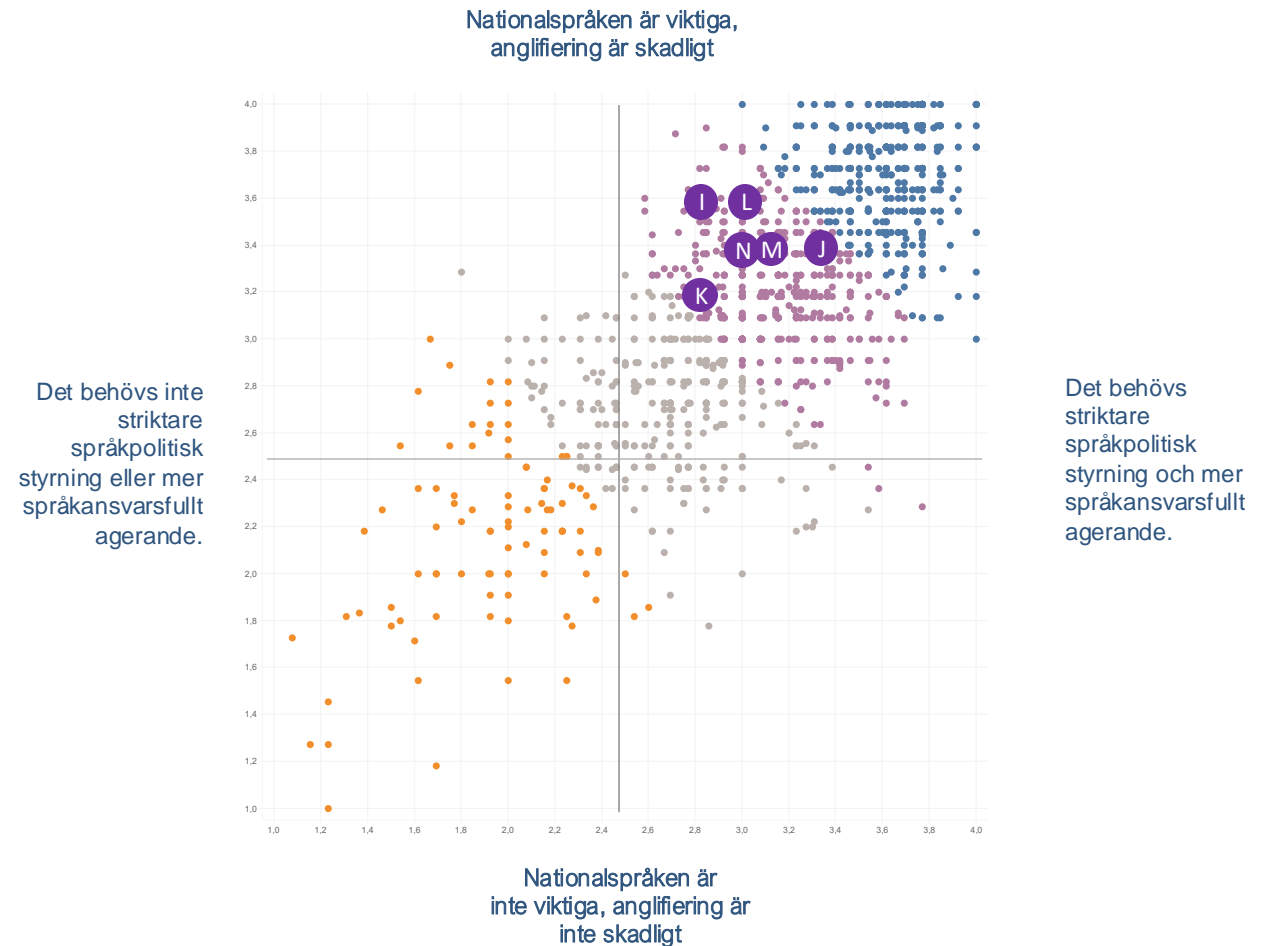
”Ymmärrän vähän jokaista näkökulmaa. [...] Virkasuhteissa ja virallisissa asioinneissa kuitenkin koen että vaihtoehtojen pitää olla suomi/ruotsi. Muuten käytetään tulkkipalveluita. Yksityisellä sektorilla sitten voidaan palvelu tarjota millä kielellä huvittaa, ja ne jotka eivät englanniksi halua asioida voi äänestää jaloillaan.[...]” RESPONDENT J

”Kansalliskielten käyttö on tärkeää suomalaisessa yhteiskunnassa mutta myös englannin kielen osaamisella on oma tärkeä roolinsa. Silti englannin kielen ei tule syrjäyttää kansalliskielten osaamista ja käyttöä suomalaisessa yhteiskunnassa.” RESPONDENT K

”Invandringen behövs för att få kompetent personal men samtidigt behöver de integreras i Finlands språk för att vilja stanna i Finland.” RESPONDENT L

”Reuna-alueet pyrkivät aina autioitumaan, tavalla tai toisella. Suomi on reuna- aluetta, ja pieni sellainen. Jos tilanne karkaa käsistä, me menetämme myös kieleemme. Monilla saamenkielisillä se on jo valitettavaa totuus, vaikka pyrkimyksiä parannukseen on viime aikoina ollut. Pian suomen kieli on samassa kategoriassa.” RESPONDENT M

”En haluaisi suomen- tai ruotsinkielen häviävän Suomesta. Mikäli englantia käytetään kommunikoinnissa runsaasti, eivät omat kieleemme kehity ajan mukana ja jatkossa niiden käyttö tulisi aina vain hankalammaksi. Nyt jo on vaikeaa esim. kännykkää ostaessa saada suomenkielistä laitteen esittelyä, vähintään puolet sanoista on lainauksia englannista.” RESPONDENT N

Attitydsegment 3: “Neutrala” – 23 % av respondenterna

Öppna svar

”Mielestäni yrityksillä täytyy olla vapaus operoida miten haluavat ja käyttää kieltä jota haluavat. Myös on hyvä, kun opintoja tarjotaan ja että tärkeimpiä julkisia palveluita tarjotaan englanniksi. Kansalliskielten pitäisi kuitenkin aina olla ensisijaisia kieliä ja niiden opetukseen täytyy panostaa.” RESPONDENT O

”Kansalliskielen säilyttäminen on pääasiassa julkisen hallinnon vastuulla, eikä yritysten.” RESPONDENT P

”Koen kaikki kielet rikastuttavaksi asiaksi. Englannin kielen käyttö mahdollistaa vieraskielisten osallistumisen työelämään ja yhteiskuntaan, ja vie meitä kansainvälisempään suuntaan.” RESPONDENT Q

”Ruotsin kielen asema virallisena kielenä olisi lopetettava.” RESPONDENT R

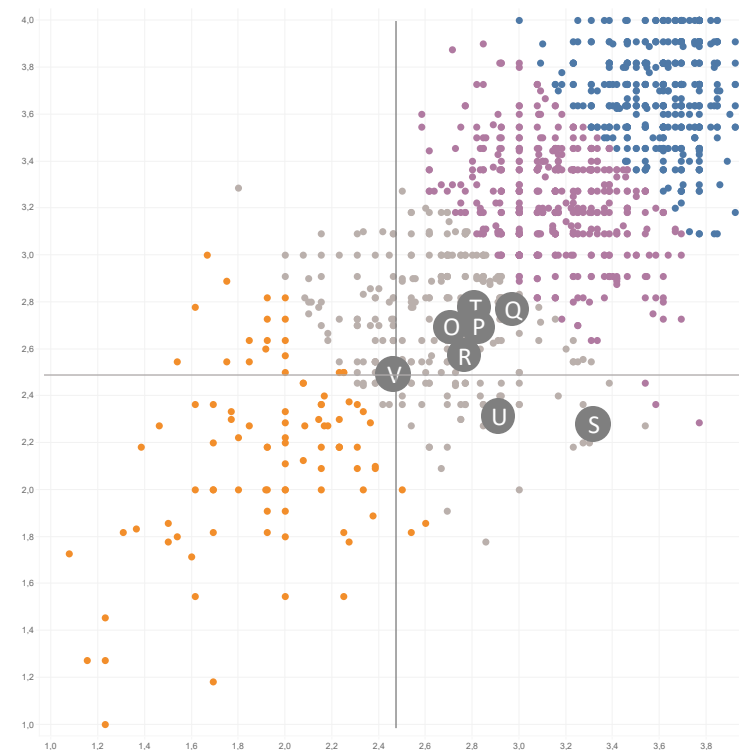
”Den största risken med att engelska blir vanligare är att svenskan blir helt bortglömd. Detta märks redan på många ställen där det finns info på finska och engelska, men inte svenska. [...]” RESPONDENT S

”Kaikki sitä jo koulussa oppii ja kohtuullisesti pystyy puhuu englantia että en näe ongelmaa asian suhteen. Jos suomen kielen asemasta ollaan huolissaan niin tehköt ne sen eteen jotka siitä murehtii. Niin kauan kun kaikkia kohdellaan reilusti ei minulla ole sanottavaa sen enempää.” RESPONDENT T

”Finskan och svenskan är inte jämställda nationalspråk! Som svenskspråkig, med svaga kunskaper i finska, är jag tacksam de gånger jag får tala engelska istället för finska. Det är kommunernas skyldighet att erbjuda service på svenska, men eftersom det endast finns finskspråkig arbetskraft, är detta inte möjligt i praktiken. Om jag hade möjlighet att gå till en engelskspråkig läkare/tandläkare skulle jag inte tveka en sekund, men jag tror inte att finnarna ser det på samma sätt.[...]” RESPONDENT U

”Jag anser att det var svårt att svara eftersom det har många sidor, i de flesta fall är mitt egentliga svar ”det beror på”. Men jag anser att flera språk kan samexistera. Att vara bra på sitt modersmål och att använda sitt modersmål aktivt utsluter inte en bra engelska och att vara redo att kommunicera på engelska. Språkkunskaper är en styrka, språk stöder varandra, och vi borde alla vara redo att tala flera språk i vår vardag!” RESPONDENT V

Nationalspråken är viktiga,
anglifisering är skadligt

Det behövs inte
striktare
språkpolitisk
styrning eller mer
språkansvarfullt
agerande.

Det behövs
striktare
språkpolitisk
styrning och mer
språkansvarfullt
agerande.

Nationalspråken är
inte viktiga, anglifisering är
inte skadligt

Attitydsegment 4: “De som accepterar anglifisering” – 9 % av respondenterna

Öppna svar

”Suomen kieli on kaunis ja sitä tulee kyllä varjella tarpeen tullen, mutta nykyään olet työssäsi huomattavasti tehokkaampi, jos osaat englantia. Kaikki tieto löytyy netistä englanniksi. Maahanmuuttajien on helpompaa oppia ensin englantia, sitten vasta siirtyä opiskelemaan suomea. [...] Työläisiä ja maahanmuuttajia sorretaan jo tarpeeksi, ei pakkosuomi mitään pelasta.” RESPONDENT X

”Englannin kielen osuuden kasvattaminen Suomessa toisi lisää mahdollisuuksia maahanmuuttajille ja kansainväliselle yhteistyölle. Tämän lisäksi kaikki taustaan katsomatta saisivat mahdollisuuden tasavertaiseen englannin kielen oppimiseen, mikä helpottaa työllistymistä myös tulevaisuudessa.”

RESPONDENT Y

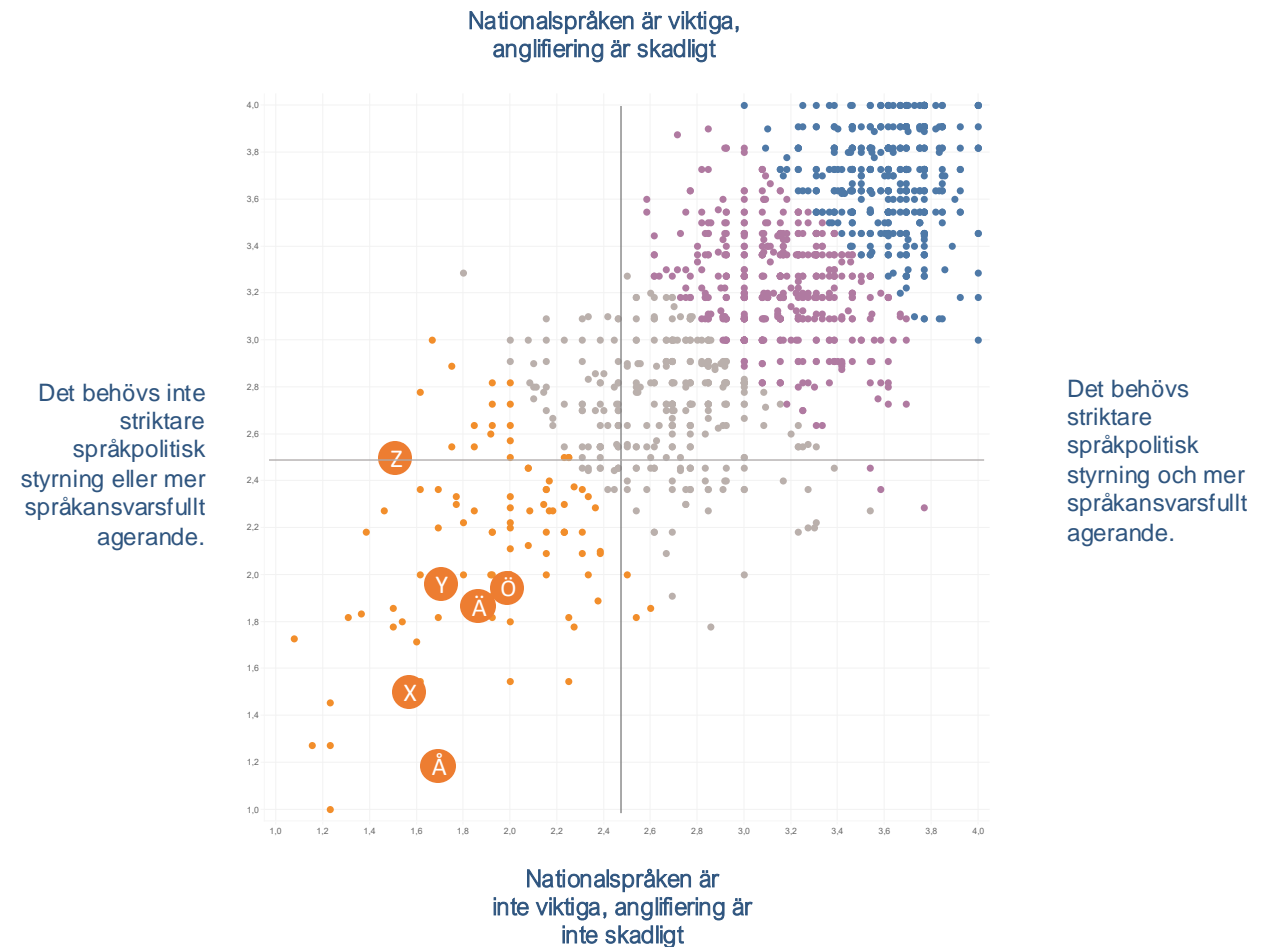
”On naurettavaa kuvitella, että suomen kielen asema Suomessa olisi uhattuna - varsinkaan sen takia, että jokainen tarjoilija ei jokaisessa ravintolassa osaa suomea.” RESPONDENT Z

”[...] Selvästikin keskustelu englannin kielen lisääntymisestä on taas poliittista öyhöttelyä, jossa maahanmuuttajia syrjitään. Välillä hävettää olla suomalainen.” RESPONDENT Ä

”Kyselyn häiritsevin piirre oli kansalliskielten korostaminen. Jokainen tietää ettei ruotsin kielellä ole käyttökielenä enää todellista asemaa Suomessa. Käytännössä jokainen äidinkieleltään ruotsinkielinen mannermaalla asuva osaa erinomaisesti suomea. Jokainen Pohjoismaissa tai yleensäkin missään matkustanut myöskin tietää pärjäävänsä englanninkielellä kaikkialla. Se on de-facto maailmankieli. Toisin kuin periferiset, ajan myötä häviävät suomen ja ruotsin kielet. [...] Ruotsin opiskelu on vain rasite kokonaan kehittymiselle ja taloudelle. [...]” RESPONDENT Å

Det behövs en större satsning på det svenska språket i Finland. Det skulle även vara meningsfullt att satsa mer på det engelska språket.”

RESPONDENT Ö

Del 3/ Huvudsakliga iakttagelserna

Huvudsakliga iakttagelserna

Del 3: Språkansvar, språkpolitisk styrning och språkpolitiska attityder

86 %

anser att den offentliga förvaltningen ska vara ett fördöme och i första hand använda finska och/eller svenska.

77 %

anser att utvecklingen av det nationella ordförrådet bör prioriteras.

81 %

anser att finsk- och svenskspråkiga bör använda sina egna språk så mycket som möjligt.

74 %

tänker att det inte bör användas onödiga engelska uttryck i medierna.

78 %

tänker att i skolor och familjer bör vikten av de nationella språkens betydelse betonas.

81 %

anser att riksdagen och regeringen bär det största ansvaret för att våra nationalspråk.

I procentsatsema ingår de respondenter som har valt antingen "helt överens" eller "ganska överens" på en fyrgradig svarsskala.

BILAGOR

Bilaga 1: Konfidensinterval

95 % LUOTTAMUSVÄLI, %-yksikköä

Tulokseksi saatu %-osuus	VASTAAJAMÄÄRÄ																	
	20	40	60	80	100	140	180	220	260	300	400	500	600	800	1000	2000	3000	5000
5 tai 95	± 13,2	± 8,5	± 6,5	± 5,5	± 4,8	± 3,9	± 3,4	± 3,1	± 2,8	± 2,6	± 2,2	± 2,0	± 1,8	± 1,5	± 1,4	± 1,0	± 0,8	± 0,6
10 tai 90	± 14,9	± 10,1	± 8,1	± 6,9	± 6,1	± 5,1	± 4,5	± 4,1	± 3,7	± 3,5	± 3,0	± 2,7	± 2,4	± 2,1	± 1,9	± 1,3	± 1,1	± 0,8
15 tai 85	± 16,3	± 11,4	± 9,2	± 8,0	± 7,1	± 6,0	± 5,3	± 4,8	± 4,4	± 4,1	± 3,5	± 3,1	± 2,9	± 2,5	± 2,2	± 1,6	± 1,3	± 1,0
20 tai 80	± 17,3	± 12,4	± 10,1	± 8,8	± 7,9	± 6,6	± 5,9	± 5,3	± 4,9	± 4,5	± 3,9	± 3,5	± 3,2	± 2,8	± 2,5	± 1,8	± 1,4	± 1,1
25 tai 75	± 18,2	± 13,2	± 10,8	± 9,4	± 8,4	± 7,1	± 6,3	± 5,7	± 5,3	± 4,9	± 4,2	± 3,8	± 3,5	± 3,0	± 2,7	± 1,9	± 1,6	± 1,2
30 tai 70	± 18,9	± 13,8	± 11,4	± 9,9	± 8,9	± 7,5	± 6,7	± 6,0	± 5,5	± 5,2	± 4,5	± 4,0	± 3,7	± 3,2	± 2,8	± 2,0	± 1,6	± 1,3
35 tai 65	± 19,4	± 14,2	± 11,8	± 10,3	± 9,2	± 7,8	± 6,9	± 6,3	± 5,8	± 5,4	± 4,7	± 4,2	± 3,8	± 3,3	± 3,0	± 2,1	± 1,7	± 1,3
40 tai 60	± 19,8	± 14,6	± 12,1	± 10,5	± 9,4	± 8,0	± 7,1	± 6,4	± 5,9	± 5,5	± 4,8	± 4,3	± 3,9	± 3,4	± 3,0	± 2,2	± 1,8	± 1,4
45 tai 55	± 20,0	± 14,7	± 12,2	± 10,7	± 9,6	± 8,1	± 7,2	± 6,5	± 6,0	± 5,6	± 4,9	± 4,3	± 4,0	± 3,4	± 3,1	± 2,2	± 1,8	± 1,4
50	± 20,1	± 14,8	± 12,3	± 10,7	± 9,6	± 8,2	± 7,2	± 6,6	± 6,0	± 5,6	± 4,9	± 4,4	± 4,0	± 3,5	± 3,1	± 2,2	± 1,8	± 1,4

Exempel på tolkning:

1 022 personer har svarat på en fråga. Av respondenterna svarade 33 % "av samma åsikt". I tabellen presenteras ett respondentantal som är närmast frågans respondentantal, samt en %-andel som är närmast %-andelen i svars kategorin som undersöks. Närmast respondentantalet 1 022 i tabellen är respondentantalet 1 000 och närmast %-andelen 33 är %-andelen 35. Konfidensintervallen är i skärningspunkten mellan respondentantalet 1 000 och %-andelen 35. %-andelen av hela befolkningen som är "av samma åsikt" som frågan är alltså "med 95 % sannolikhet" mellan 33 ± 3,0 det vill säga mellan 30–36.

Bilaga 2: Fördelning av svaren efter bakgrundsvariabler

Bilaga 3: Frågorna på finska och svenska

Svarsfördelning efter bakgrundsvariabler för Del 3 finns i bilaga 2:
Nationalspraksbarometern 2023 Del 3 Tabeller.pdf

Frågor på finska och svenska för Del 3 finns i bilaga 3:
Nationalspraksbarometern 2023 Del 3 Frågor.pdf

Båda bilagorna finns på:
<https://nationalspraksbarometern.fi>

Bilaga 4: Bildandet av attitydaxlar

- Svaren givna på Likert-skalan i fyra steg har omvandlats till numeriska värden så, att svarsalternativet som påvisar högst värdesättning av nationalspråk ("helt av samma åsikt" eller "mycket viktigt") motsvarar siffran 4 och alternativet för minst värdesättning motsvarar siffran 1.
- Svarsalternativet "varken av samma eller annan åsikt" har inte tagits med i medeltalet.
- Några av frågorna har utformats som så kallade antiutformade, det vill säga att svarsskalan har varit omvänd för majoriteten av frågorna. Sådana antiutformade frågor har kodats i omvänd ordning för beräkningen av medeltalet.